

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ

Katedra policejních činností

Územní odbor Policie České republiky

Bakalářská práce

Territorial Department of the Police

of the Czech republic

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE:

Mgr. Ing. Radomír Heřman MBA

AUTOR:

Filip Chlumský

Praha 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Jičíně dne 3.3.2024

Filip Chlumský

Poděkování

Tímto bych rád upřímně poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu Mgr. Ing. Radomíru Heřmanovi, MBA za vedení bakalářské práce, osobní konzultace, ale především za cenné rady a připomínky k mé bakalářské práci.

ANOTACE

Tato bakalářská práce poskytuje ucelený přehled o struktuře a fungování Policie České republiky s hlavním zaměřením na územní odbor. V první části je rozebrána organizace, struktura Policie České republiky zejména územní odbor a jemu podřízené útvary a formy výkonu služby na obvodních odděleních včetně jejich klíčových úkolů a metod práce až po vybavení policistů. V druhé části je zpracován dotazník s cílem zhodnotit efektivitu a spokojenost s fungováním územního odboru z pohledu jeho příslušníků Územního odboru Jičín. Výsledky dotazníku jsou vyhodnoceny s cílem identifikovat dobré stránky a potenciální oblasti zlepšení na územním odboru. Závěr vyplývající z práce může sloužit jako podklad pro další rozvoj a zlepšení pracovních podmínek u Policie České republiky.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie České republiky * Územní odbor * oddělení územního odboru *obvodní oddělení * formy výkonu služby * community policing

ANNOTATION

This bachelor thesis provides a comprehensive overview of the structure and functioning of the Police of the Czech Republic with a main focus on the territorial department. In the first part, the organisation and structure of the entire Police of the Czech Republic, in particular the territorial department and its subordinate units, and the forms of service in the district departments, including their key tasks and methods of work to the equipment of police officers, are analysed. In the second part, a questionnaire is prepared in order to evaluate the efficiency and satisfaction with the functioning of the territorial department from the point of view of the officers of the Jičín Territorial Department. The results of the questionnaire are evaluated in order to identify good aspects and potential areas of improvement in the territorial department. The conclusion resulting from the work can serve as a basis for further development and improvement of working conditions in the Police of the Czech Republic.

KEYWORDS

Police of the Czech Republic* Territorial Department * Department of the Territorial Department * District Department * forms of service * community policing

Obsah

1 Úvod	7
2 Policie České republiky	9
2.1 Tísňová linka 158	9
2.2 Struktura a organizace policie	10
2.2.1 Policejní prezidium České republiky	11
2.2.2 Celorepublikové útvary	12
2.2.3 Krajské ředitelství Policie České republiky	13
2.2.4 Členění krajského ředitelství policie	14
2.3 Pořádková policie	17
2.3.1 Formy a činnosti služby pořádkové policie	17
2.3.2 Základní metody služby pořádkové policie	18
2.4 Územní odbor a historie	20
2.4.1 Nové uspořádání policie	23
2.5 Územní odbor Policie České republiky	25
2.5.1 Subjekty pověřené řízením územního odboru	26
2.6 Podřízené oddělení územního odboru policie	31
2.6.1 Obvodní oddělení	31
2.6.2 Prvosledové hlídky	37
2.6.3 Pořádkové jednotky	38
2.6.4 Služba dopravní policie	40
2.6.5 Služba kriminální policie a vyšetřování	40
2.6.6 Oddělení obecné kriminality	41
2.6.7 Oddělení hospodářské kriminality	42
2.6.8 Kriminalistický technik SKPV – oddělení kriminalistické techniky	42
2.6.9 Odbor služební kynologie	43
2.6.10 Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál	43
2.7 Formy výkonu služby na obvodním oddělení	44
2.7.1 Hlídková služba	44
2.7.2 Obchůzková služba	45
2.7.3 Dozorčí služba	46
3 Community policing	49
4 Dotazník na téma Územní odbor	51
5 Závěr	60

1 Úvod

V současné době se bezpečnostní situace na území České republiky, stejně jako v celém světě, neustále vyvíjí a s ní se mění i požadavky kladené na orgány veřejné správy zajišťující veřejný pořádek a bezpečnost. Jedním z klíčových pilířů tohoto systému je územní odbor policie, jehož úloha a fungování jsou nezbytné pro udržení právního státu, ochranu občanů a jejich majetku. Bakalářská práce se zaměřuje na rozbor struktury, úkolů, metod práce a výzev, kterým čelí územní odbory policie, přičemž si klade za cíl poskytnout komplexní pohled na jejich roli v rámci celkového systému veřejného pořádku a bezpečnosti. Územní odbory policie představují základní strukturální jednotky Policie ČR, které jsou rozmístěny po celém území státu, a jejichž primárním úkolem je zajištění veřejného pořádku, prevence kriminality, ochrana občanů a jejich majetku. Tyto odbory jsou v první linii policejního zásahu, a proto je jejich efektivní fungování zásadní pro udržení právního státu a bezpečného prostředí k životu občanů České republiky.

Práce je strukturována tak, aby poskytla komplexní pohled na územní odbory policie včetně jejich historického vývoje, organizační struktury, hlavních úkolů a činností, ale také se podrobněji zaměřila na specifické oddělení a jednotky, které reflektují širokou škálu činností a specializací v rámci policie.

Hlavním podmětem pro vytvoření této závěrečné práce je nastínění momentální situace na územních odborech Policie České republiky, jelikož v posledních letech se policie potýká s nedostatečným počtem policistů v přímém výkonu služby způsobenou kariérním růstem zkušených policistů a nedostatečným počtem uchazečů o práci u Policie České republiky.

Hlavním cílem bakalářské práce je popis celkové struktury u policie, od nejnižších článků obvodních oddělení až po nejvyšší článek Policejního prezidia. A dále zhodnocení aktuální situace na územním odboru, na kterém autor práce je zařazen a již devátým rokem vykonává službu na obvodním oddělení. Tuto problematiku zkoumá na základě vytvořeného dotazníku, který je předložen kolegům územního odboru k vyplnění. Na základě zjištěných dat je ve čtvrté kapitole provedena analýza těchto výsledků a jejich zhodnocení.

V závěrečné části této bakalářské práce jsou na základě výsledků vyplývajících z dotazníku autorovy návrhy a opatření ke zlepšení nynějšího stavu.

2 Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který vznikl dne 15. července 1991 přeměnou české části československé Veřejné bezpečnosti Sboru národní bezpečnosti. Policie České republiky slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti.¹ Činnost Policie České republiky je upravena zákonem 273/2008 Sb. o Policii České republiky účinný od 1. ledna 2009.

V čele policie se nachází policejní prezident, jehož funkci v nynější době vykonává generál major Mgr. Martin Vondrášek, který je v čele policie od 1.4.2022, a byl jmenován ministerstvem vnitra, kterému je policie přímo podřízena.

Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor a Zdravotnická služba patří do integrovaného záchranného systému České republiky, zkráceně IZS. Integrovaný záchranný systém je klíčovým prvkem v systému krizového řízení a záchranných operací v České republice. Jeho hlavním úkolem je efektivní koordinace a spolupráce mezi jednotlivými složkami záchranných a bezpečnostních služeb při řešení mimořádných událostí a katastrof.²

2.1 Tísňová linka 158

Tísňové číslo 158 je v České republice používáno od roku 1960, které je v nepřetržitém provozu a umožňuje efektivní komunikaci mezi občany a policejními složkami.

Číslo 158 je určeno pro situace, kdy je potřeba rychlého policejního zásahu, ať už jde o dopravní nehody, násilné činy, krádeže, vandalismus nebo jakékoli jiné situace, které ohrožují veřejný pořádek, majetek nebo bezpečnost osob.

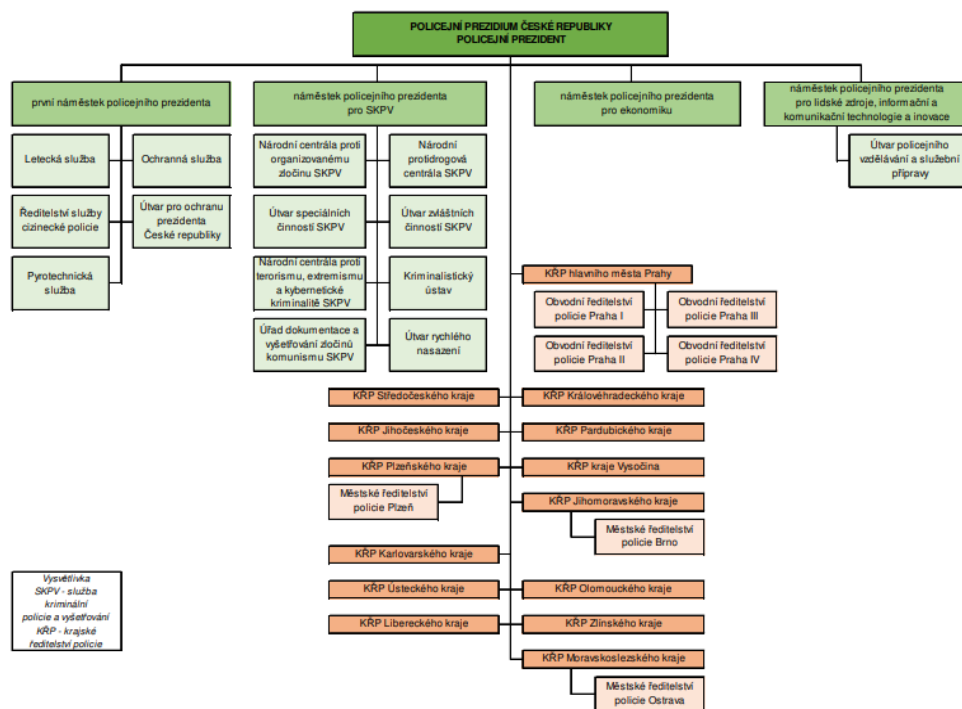
¹ ŠTEINBACH, Miroslav. *30 let Policie České republiky*.

²HZSČR. *Co je to IZS?* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-je-to-izs.aspx>

Služba je dostupná 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, a je bezplatná z jakéhokoli telefonního přístroje na území České republiky.³

2.2 Struktura a organizace policie

Jak je již uvedeno v předešlé kapitole, Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra a toto ministerstvo vytváří podmínky pro plnění úkolů policie. Policie se skládá z policejního prezidia, útvarů s celostátní působností a 14 krajských ředitelství. Krajské ředitelství mají shodné území se 14 kraji České republiky. Krajská ředitelství jsou dále rozdělena na územní odbory. Podrobnější členění celé policie bude rozebráno v následujících kapitolách.

Obrázek 1 Znárodnující schéma Policie ČR. [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>.

³ Policie České republiky. *Národní tísňové číslo 158* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/narodni-tisnove-cislo-158.aspx>

Řízení Policie České republiky je vykonáváno po dvou liniích. První linie je na řízení na základě vztahů nadřízenosti a podřízenosti. Je prováděna prostřednictvím služební kázně, kázeňské a personální pravomoci nadřízených a jeho organizačním výrazem je rozčlenění policie na policejní prezidium a jemu podřízené útvary.

Druhá linie řízení je metodická. Její institucionálním výrazem je rozdělení Policie České republiky na individuální články. U této linie řízení není zákonodárcem vymezena služba policie přímo v zákoně, ale jejich vymezení se uvádí v interních aktech řízení Policie České republiky.⁴

2.2.1 Policejní prezidium České republiky

Policejní prezidium je hlavní řídicí strukturou Policie České republiky. V čele policejního prezidia se nachází policejní prezident, jemuž jsou podřízeni náměstci. Konkrétně se jedná o prvního náměstka policejního prezidia, náměstka policejního prezidenta pro službu kriminální policie a vyšetřování a náměstka policejního prezidenta pro ekonomiku. Jak již bylo uvedeno v předešlé kapitole, v čele prezidia je policejní prezident a tuto funkci v nynější době vykonává genmjr. Mgr. Martin Vondrášek, který ve funkci nahradil genmjr. Mgr. Jana Švejdara a do funkce byl jmenován ministrem vnitra Vítem Rakušanem. Policejní prezidium sídlí v Praze na adrese Strojnická 935/27, 170 89 Praha 7 – Holešovice.⁵

⁴ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019*

⁵ Policejní prezidium České republiky. *Policejní prezidium České republiky* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>

2.2.2 Celorepublikové útvary

V čele celorepublikového útvaru je ředitel přímo podřízený některému z náměstků policejního prezidia. V některých případech přímo policejnímu prezidentovi nebo řediteli organizačnímu článku policejního prezidia. Ve struktuře Policie České republiky působí níže uvedené útvary s celostátní působností:

- Národní protidrogová centrála SKPV,
- Letecká služba,
- Pyrotechnická služba,
- Kriminalistický ústav,
- Ředitelství služby cizinecké policie SKPV,
- Národní centrála proti organizovanému zločinu,
- Národní centrála proti terorismu, extremismu a kybernetické kriminalitě SKPV
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV,
- Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy,
- Útvar pro ochranu prezidenta České republiky,
- Ochranná služba Policie České republiky,
- Útvar speciálních činností SKPV,
- Útvar zvláštních činností SKPV,
- Útvar rychlého nasazení.⁶

⁶ Útvary s celostátní působností. *Útvary s celostátní působností* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvary-s-celostatni-pusobnosti.aspx>

2.2.3 Krajské ředitelství Policie České republiky

Krajská ředitelství mají nezastupitelnou roli ve struktuře policie Ředitelství služby pořádkové policie. Mají územně vymezenou působnost, která je shodná s územím jednotlivých krajů v České republice, tedy ke každému kraji v České republice náleží jedno krajské ředitelství policie. Největší krajské ředitelství je Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, které má rozlohu 11015 km² a na teritoriu území bydlí více než 1 290 000 obyvatel.

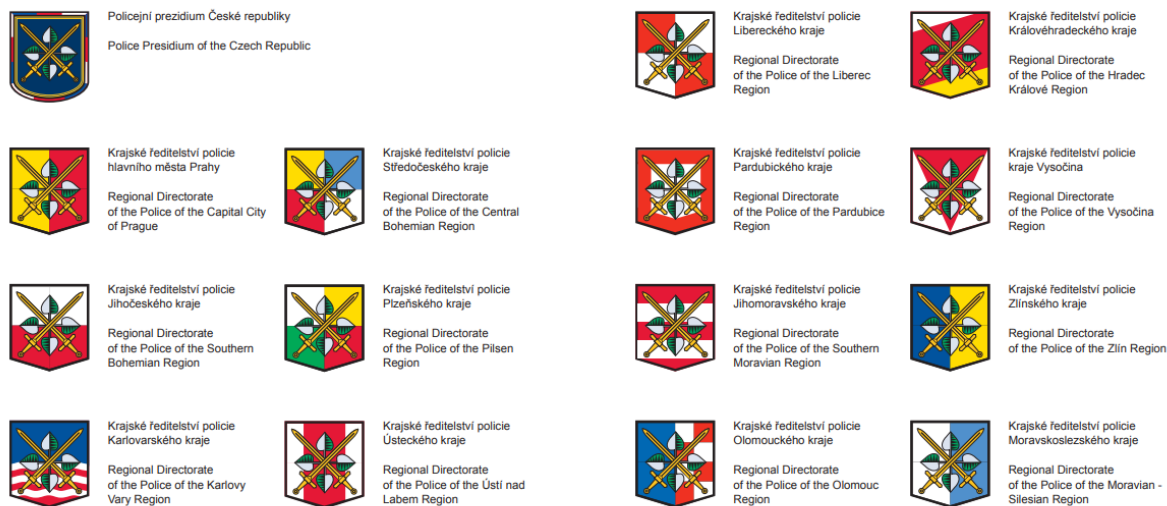
Jmenovitě se jedná u níže uvedené krajské ředitelství:

- Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy,
- Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,
- Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje,
- Krajské ředitelství policie Pardubického kraje,
- Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje,
- Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,
- Krajské ředitelství policie Zlínského kraje,
- Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,
- Krajské ředitelství policie kraje Vysočina,
- Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje,
- Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje,
- Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje,
- Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,
- Krajské ředitelství policie Libereckého kraje.⁷

Krajská ředitelství jsou dále dělena na další organizační struktury na základě charakteristiky a potřeb spravovaného území.

⁷ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*.

Níže uvedený obrázek č. 3 zobrazuje znaky krajských ředitelství napříč Českou republikou a znak Policejního prezidia Policie České republiky.

Obrázek 2 Znaky policejního prezidia a krajských ředitelství policie. VOKUŠ, Jiří. Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit.

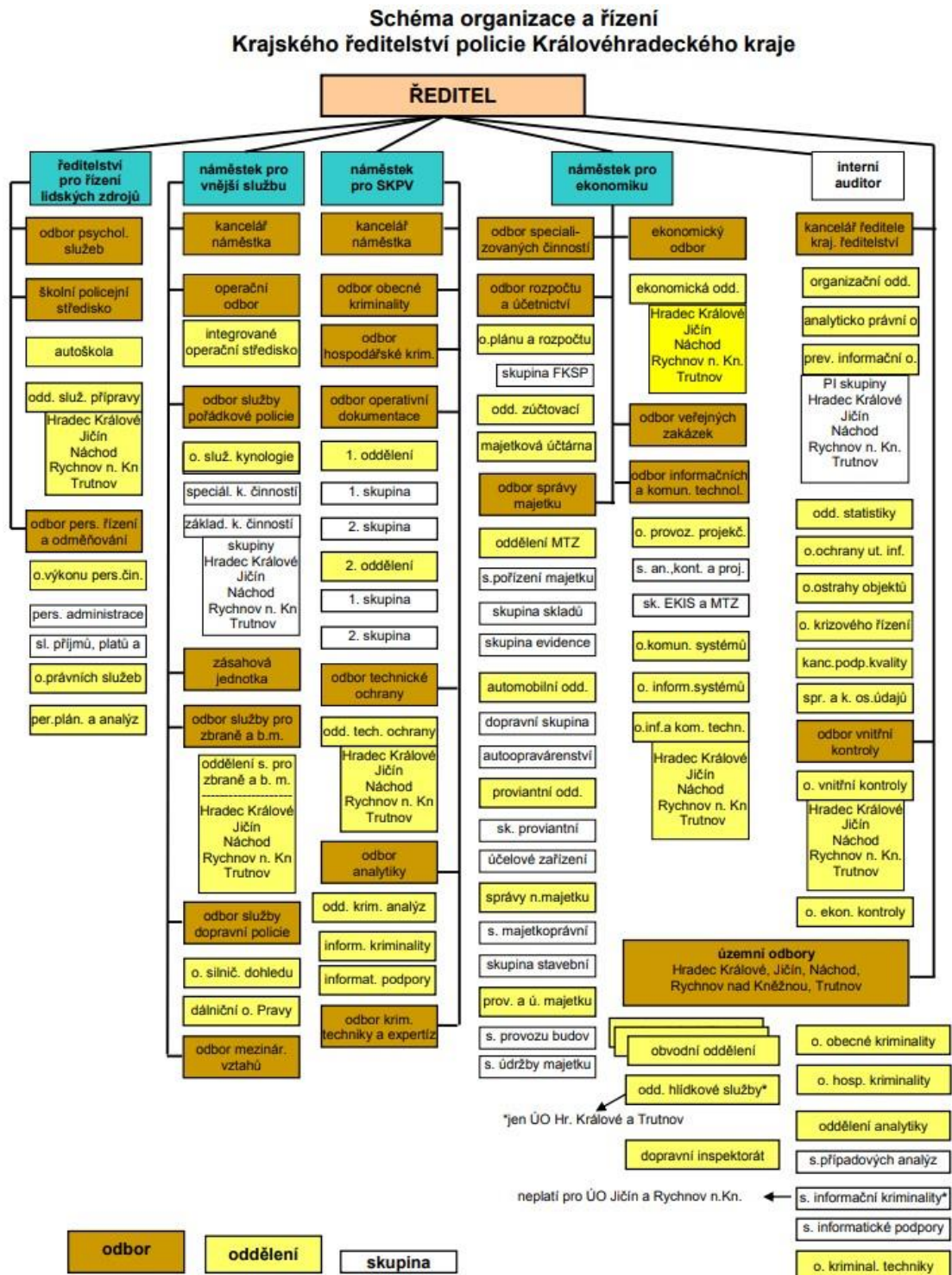
2.2.4 Členění krajského ředitelství policie

- Ředitel Krajského ředitelství policie
 - Náměstek pro vnější službu
 - Kancelář náměstka pro vnější službu
 - Odbor služby pořádkové policie
 - Zásahová jednotka
 - Operační odbor
 - Odbor cizinecké policie
 - Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál
 - Odbor služby dopravní policie
 - Náměstek ředitele pro SKPV
 - Odbor obecné kriminality
 - Odbor hospodářské kriminality

- Odbor operativní dokumentace
- Odbor analytiky
- Odbor kriminalistický techniky a expertiz
- Náměstek ředitele pro ekonomiku
 - Ekonomický odbor
 - Odbor rozpočtu a účetnictví
 - Odbor správy majetku
- Odbor personální
- Kancelář ředitele
- Odbor vnitřní kontroly
- Územní odbory v rámci krajského ředitelství ⁸

⁸ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.*

Jako příklad pro lepší orientaci je níže na obrázku č. 4 přiloženo schéma Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje

Obrázek 3 Schéma organizace a řízení Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Dostupné z <https://www.policie.cz/soubor/nove-org-schema.aspx>

2.3 Pořádková policie

Pořádková policie je složka policie, která má za úkol udržovat a zlepšovat veřejný pořádek, ochraňovat majetek, zajišťovat bezpečnost a řešit problémy související s porušeními zákonů a spáchání přestupků. Hlavními funkcemi pořádkové policie jsou prevence, dohled, řešení konfliktů a zajištění bezpečnosti v obcích, městech a na veřejných prostranstvích.

2.3.1 Formy a činnosti služby pořádkové policie

Z údajů z roku 2023 je patrné, že u pořádkové policie je služebně zařazeno přes 16 700 osob.⁹ Tato služba je založena na přímém kontaktu s občany, orgány obcí, právníckými a fyzickými osobami. Z tohoto důvodu lze o pořádkové policii říct, že se jedná o jeden z hlavních pilířů celé policie. Policisté pořádkové policie jsou operačním důstojníkem vysílány na většinu oznámení, a proto musí být tzv. univerzální a mít znalosti v oblasti vyhlášek, zákonů a služebních předpisů, což na samotné příslušníky klade vysoké nároky. Činnost pořádkové policie je velmi rozmanitá a rozsáhlá. Mezi hlavní činnosti patří ochrana bezpečnosti osob a majetku, boj proti kriminalitě, zajišťování veřejného pořádku a v případě narušení napomáhá k jeho obnovení. Taktéž příjem a evidence oznámení, plnění úkolů v trestním, přestupkovém a správním řízení a v neposlední řadě dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Obvodní (místní) oddělení jsou základním výkonným článkem policie a mají vymezenou územní působnost. Tyto útvary jsou zřízené k plnění základních úkolů spojené se službou pořádkové policie, které vykonávají následujícími způsoby.¹⁰

⁹ Činnost služby pořádkové policie za rok 2023. Činnost služby pořádkové policie za rok 2023 [online]. 2024 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-sluzby-poradkove-policie-za-rok-2023.aspx>

¹⁰ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019

2.3.2 Základní metody služby pořádkové policie

Procesní činnosti

V přímém výkonu se zejména jedná o plnění úkolů na úseku trestního řízení, přestupkového a správního řízení a další administrativní činnost. Tímto je myšlen výkon spisové služby, vkládání relevantních dat do informačních systému a hlásná služba.

Preventivní činnost

Jedná se o činnost a spolupráci policejního orgánu s orgány a organizacemi, které jsou činné v trestním řízení, vybranými správními orgány a obecními úřady. Dále spolupráce s orgány, které se podílejí na ochraně veřejného pořádku, například městská (obecní) police a jiné jim podobné.¹¹

Metody pořádkové policie

Na základě vydaného závazného pokynu policejního prezidenta, které vydalo policejní prezidium, je upravena činnost obvodních a místních oddělení krajských ředitelství policie. Podle tohoto závazného pokynu postupují přiměřeně i další výkonné organizační články útvarů policie. Postupování pořádkové policie dle metod je důležité pro úspěšné a efektivní splnění požadovaných úkolů, avšak každá situace, se kterou se pořádkoví policisté setkají, je jedinečná a policista na místě musí sám zvážit, jak v dané situaci bude postupovat.

Slovo metoda má svůj původ v řeckém slově *methodos*, které je tvořeno spojením slov *meta* a *hodos*. Doslovný význam "methodos" by tedy byl cesta za něčím nebo způsob dosažení cíle. Jedná se o souhrn určitých způsobů a postupů vedoucích ke zjištění určité skutečnosti a mohou vést či přispět k jejímu řešení.¹² Při výkonu služby pořádkové policie se policisté řídí základními metodami, mezi které patří prevence a represe. Prevencí je myšlena preventivně výchovná činnost a represí je donucení. Obě tyto metody jsou vzájemně propojené a ovlivňují se navzájem.

¹¹ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*.

¹²Metoda, metodika, metodologie. [online] 2024 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.natur.cuni.cz/geografie/geoinformatika-kartografie/studium/bakalarske-studium/pravidla-pro-bakalarske-prace/metoda-metodika-metodologie>.

Prevence

Obecně platí, že pořádková policie v boji proti protiprávní činnosti užívá metody prevence. Preventivní činnost zahrnuje různé sociální procesy, aktivity, opatření a individuální akty, jejichž cílem je odstranit či oslabit faktory, které vyvolávají či umožňují trestnou činnost. Cílem preventivní činnosti je zejména nerepresivními prostředky tyto faktory v konečném důsledku zcela eliminovat. Uvedené preventivní aktivity mohou mít různé podoby, a to především trestně právního, trestně procesního, kriminologického, kriminalistického nebo sociálního charakteru.

Represe

Metodou donucení rozumíme působení policisty na vědomí lidí, kteří se dopustili protiprávního jednání, a bylo vůči nim použito donucovacích prostředků uvedené v zákoně o Policii České republiky č. 273/2008 Sb.. Během výkonu služby pořádkové policie je primárně využívána preventivní metoda, avšak při výkonu služby dochází k situacím, kdy není možné konat jinak než za pomoci represivních opatření.¹³

Represe je termín, který se používá v různých kontextech, ale obecně odkazuje na jednání autority, které potlačují nebo trestají určité chování často za účelem udržení kontroly, zajištění dodržování zákonů nebo zachování veřejného pořádku.

K represivním opatření je využíváno donucovacích prostředků uvedených v § 52 s názvem Donucovací prostředky v zákoně o Policii České republiky č. 273/2008 Sb., kde je uveden jejich výčet. V praxi se však setkáme nejčastěji s donucovacími prostředky:

- hmaty, chvaty, údery a kopy,
- slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- obušek a jiný úderný prostředek,
- hrozba namířenou střelnou zbraní,
- varovný výstřel,

¹³ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*.

- služební pes,
- pouta.¹⁴

2.4 Územní odbor a historie

Územní odbor má nezastupitelnou roli jako organizační článek u služby pořádkové policie. Územní odbor je přímo podřízený krajskému ředitelství a pro činnost pořádkové policie se stává důležitým z hlediska koordinace podřízených útvarů. Pro činnost pořádkové policie je územní odbor důležitý z hlediska funkčnosti, řízení a velení policistů ve spravovaném regionu.

Reforma Policie ČR služba v nových podmínkách

Tyto organizační články byly vytvořeny k datu 1. ledna 2009 na základě reformy Policie České republiky s názvem Reforma Policie ČR služba v nových podmínkách, která měla vést ke zlepšení činnosti policie jako celku v mnoha oblastech její činnosti, především zefektivnění spolupráce s místní samosprávou. Územní odbory po zavedení reformy vystřídaly do té doby známé okresní ředitelství policie. Okresní ředitelství v době své funkčnosti zajišťovalo výkon policejní služby společně se službami servisního charakteru. Po celé České republice bylo zřízeno 79 okresních ředitelství, v hlavním městě v Praze byla obvodní ředitelství Praha 1 až Praha 10. V městech Brno, Ostrava a Plzeň se nacházela městská ředitelství. Jak vyplývá z textu výše, reforma o strukturálních a funkčních změnách přišla dne 1. ledna 2009 a o této reformě rozhodlo vedení ministerstva vnitra v čele s MUDr. Mgr. Ivanem Langrem a policejním prezidentem brig. gen. Mgr. Oldřichem Martinů. Reforma policie obsahovala celý komplex legislativních i nelegislativních opatření a byla rozdělena do 10 pilířů, jež jsou uvedeny níže.

¹⁴ Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky; Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich; Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích.

Pilíře reformy:

- I. působnost a pravomoci policie a dalších subjektů při zajišťování vnitřní bezpečnosti státu,
- II. územní členění a organizační struktura,
- III. nové ekonomické postavení policie,
- IV. vnitřní a vnější kontrola,
- V. vzdělávání policistů – klíč k profesionalitě,
- VI. služební zákon – práce s lidmi,
- VII. projekt P1000,
- VIII. nová struktura neuniformované policie,
- IX. elektronizace práce,
- X. debyrokratizace.

Společně s reformou byl vytvořen a přijat nový zákon o policii č. 273/2008 Sb., o policii České republiky a dále tzv. změnový zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky. Oba tyto nově přijaté zákony společně s prováděcími vyhláškami umožnily změnu právního stavu platného do roku 2008, bez kterého by nebylo možné reformu policie vůbec uskutečnit.¹⁵

Reforma policie měla přinést změny, které spočívaly zejména v:

- debyrokratizace – urychlení a zjednodušení některých úřednických postupů,
- zefektivnění policejní činnosti – činnost policistů v terénu v co největším počtu,
- vytvoření moderní organizační struktury policie – pružnější a efektivnější řízení policie, více policistů v terénu a méně vedoucích pracovníků a policistů v kancelářích,
- sdílení odpovědnosti za bezpečnost s veřejnými subjekty i soukromými subjekty,

¹⁵ REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx>.

- community policing – spolupráce s územní samosprávou, státní správou, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty včetně občanů na poli bezpečnosti,
- nových oprávnění pro policisty – přijmutí nových zákonných nástrojů pro účinnější boj s kriminalitou.

Dalším cílem policejní reformy byla nová právní úprava zcivilnění některých policejních činností, aby civilní zaměstnanci mohli vykonávat některé úřednické činnosti policie, a policisté se tak mohli více věnovat policejní práci a být více v terénu a předcházet tak protiprávnímu jednání. ¹⁶

¹⁶ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*.

2.4.1 Nové uspořádání policie

Přijetím nového zákona o policii byla možnost od ledna 2009 začít zřizovat nová krajská ředitelství, aby jejich členění logicky odpovídalo územně správnímu členění celé České republiky. Z 8 krajských policejních správ bylo vytvořeno dalších 6 nových útvarů, tedy každý kraj České republiky má své krajské ředitelství policie. Tato změna, jejíž cílem bylo zřízení 14 krajských ředitelství policie, byla dokončena k 1. lednu 2012. V reformě se restrukturalizace týkala pouze vyšších územních samosprávných celků. Počty základních výkonných organizačních článků obvodních oddělení policie, místních oddělení policie a oddělení hlídkové služby zůstalo zachováno.

Obrázek č. 5 odkazuje na stav k datu 31. prosince 2008 a na členění krajských ředitelství před reformou.

14 vyšších územních samosprávných celků = 8 krajských policejních správ členěných na 79 okresních ředitelství policie.

Obrázek 4 Členění KŘP k datu 31.12.2008 REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx>.

Obrázek č. 6 odkazuje na stav k datu 1. ledna 2012, nové členění krajských ředitelství policie vycházející z nové reformy.¹⁷

14 vyšších územních samosprávných celků = 14 krajských ředitelství policie bez dalšího členění

Obrázek 5 Členění KŘP k datu 1. ledna 2012 REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. [online] Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx>.

¹⁷ REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. *REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách* [online]. 2008 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx>

2.5 Územní odbor Policie České republiky

Jedná se o útvar Policie České republiky, který má územně vymezenou působnost a je podřízen a zřizován v rámci krajského ředitelství Policie České republiky. Tyto útvary jsou zřizovány na návrh ředitele Krajského ředitelství policie se souhlasem Policejního prezidia.

Územní odbor ve své činnosti zejména:

- sleduje, eviduje, analyzuje, vyhodnocuje a bezprostředně působí na vývoj bezpečnostní situace v teritoriu mu svěřeném a podle adekvátní bezpečnostní situace přijímá vlastní opatření,
- plní ve svěřené působnosti úkoly správního orgánu,
- koordinuje činnost útvarů policie s působností na daném území při plnění úkolů, které přesahují rámec jejich území nebo věcné působnosti,
- přijímá, eviduje, prověřuje a zpracovává zjištěné trestné činy a přestupky, odhaluje jejich pachatele,
- vede evidence, statistiky a databáze pro plnění svých úkolů,
- zabezpečuje ekonomické zázemí odboru, včetně jejich organizačních součástí, které jsou dislokovány v daném území,
- eviduje a vyřizuje stížnosti, oznámení a podněty fyzických i právnických osob,
- formou připomínkového řízení se podílí na přípravě obecně závazných právních předpisů, interních normativních aktů řízení a v souladu s akty řízení Ministerstva vnitra a Policejního prezidia ČR a Krajského ředitelství vydává vlastní akty řízení,
- řeší koncepční otázky řízení a organizace policie na svěřeném území a navrhuje změny struktury organizačních součástí, jejich zřízení, zrušení, rozdělení, sloučení včetně změn systemizace pracovních míst,
- v součinnosti s územními orgány a nadřízenými součástmi plní úkoly v oblasti krizových situací, branné pohotovosti státu a v oblasti mobilizační připravenosti,
- ve stanoveném rozsahu zajišťuje úkoly na úseku ochrany utajovaných skutečností, archivní a spisové služby,

- vytváří personální podmínky pro činnost jednotlivých organizačních součástí, zajišťuje a koordinuje odborný růst příslušníků policie a jejich tělesnou zdatnost,
- při plnění úkolů spolupracuje s jinými útvary policie, ministerstva vnitra, s obecní a městskou policií, státním zastupitelstvím, s orgány státní správy, justiční a vězeňskou službou a jinými fyzickými a právníckými osobami,
- uskutečňuje řídicí, metodicko-organizátorskou a kontrolní činnost ve směru k oddělením a skupinám odboru,
- zajišťuje styk s veřejnou správou a samosprávou.

2.5.1 Subjekty pověřené řízením územního odboru

- 1) Ředitel územního odboru
- 2) Vrchní komisař územního odboru
- 3) Komisař územního odboru
- 4) Vrchní inspektor územního odboru

Mezi subjekty pověřené řízením územního odboru vnější služby se řadí ředitel územního odboru, vrchní komisař územního odboru, komisař územního odboru a vrchní inspektor územního odboru. V následující kapitole budou jednotlivé subjekty blíže definovány a popsána jejich činnost.

Ředitel územního odboru

S přijetím nového zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky s účinností od 1. ledna 2009, který umožňuje kromě vytvoření Krajských ředitelství Policie taktéž vznik tzv. územních odborů. Tyto odbory vznikly na teritoriích bývalých okresních ředitelství policie. Řízením vytvořených územních odborů jsou pověřeni policejní manažeři nazýváni jako ředitelé územních odborů. Do roku 2020 označováni jako vedoucí územních odborů. Jedná se o policistu ve služebním poměru vzdělaného vysokoškolským magisterským programem v hodnosti plukovník zařazeného v deváté tarifní třídě.

Ředitel územního odboru plní a realizuje úkoly vymezené zákonem, interními normativními instrukcemi vydanými ministerstvem vnitra, krajským ředitelstvím a policejním prezidiem. Na úseku kriminality se o tento úkol dělí se službou kriminální policie a vyšetřování. Dále plně odpovídá za styk s veřejnou správou a veřejný pořádek.

Popis služebních činností, které vykonává ředitel územního odboru:

- vydává organizační opatření (rozkazy, pokyny, nařízení, směrnice),
- plně zodpovídá za veřejný pořádek a spoluodpovídá za stav kriminality v daném území,
- pořádá organizační a pracovní porady,
- koordinuje a usměrňuje výkon komplexu různorodých policejních činností v rámci útvaru policie,
- udržuje součinnost s ostatními službami policie,
- vyhláší bezpečnostní opatření a policejní akce,
- provádí kontrolní činnost,
- spolupracuje s fyzickými a právníckými osobami, s obecními a městskými úřady samospráv a obecní policií,
- udržuje součinnost s ostatními službami policie,
- další organizační činnosti řeší na základě vzniklých bezpečnostních situacích na jemu odpovědném územním odboru.

Vrchní komisař územního odboru

Vrchní komisař na územním odboru Policie České republiky je pověřený vedením útvaru a má na starosti široký rozsah povinností a činností. Jeho role je klíčová pro koordinaci a řízení policistů na konkrétním území. Vrchní komisař územního odboru je zařazen v hodnosti plukovník a je přímo podřízený řediteli územního odboru. V nepřítomnosti ředitele provádí některé dílčí úkony za ředitele. Vrchní komisař je policista ve služebním poměru v hodnosti major nebo kapitán, je vzdělán vysokoškolským bakalářským studijním programem.

Popis služebních činností, které vykonává vrchní komisař územního odboru:

- dohlíží na průběh trestního a přestupkového řízení,
- koordinuje a usměrňuje činnost výkonných organizačních článků územního odboru v oblasti trestního a přestupkového řízení,
- podílí se na provádění kontrolní činnosti na útvarech územního odboru,
- koordinuje a usměrňuje činnost podřízených organizačních článků v problematice veřejného pořádku a dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu,
- řeší složité koncepční úkoly při metodickém řízení výkonu služby,
- v rámci své působnosti kontroluje činnost útvarů územního odboru,
- analyzuje dosažené výsledky, navrhuje opatření ke zlepšení služební činnosti,
- zpracovává odborná stanoviska a metodické postupy,
- kontroluje dodržování předpisů a pokynů vydaných k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- zajišťuje podmínky pro zvyšování odborných znalostí a dovedností a fyzické připravenosti policistů,
- připomínkuje návrhy právních norem a interních aktů řízení,
- udržuje spolupráci se státními organizacemi a institucemi, právníky a fyzickými osobami,
- vytváří podmínky pro řádný chod přímo řízených oddělení,
- dohlíží na dodržování zákona na ochranu utajovaných skutečností, hospodárné využívání materiálních a finančních prostředků a plní další úkoly uložené ředitelem územního odboru.

Komisař územního odboru

Komisař územního odboru Policie České republiky má na starosti řízení a správu konkrétního území nebo regionu, a to v souladu s politikami a směry stanovenými nadřízenými orgány policie. Jeho role zahrnuje řadu důležitých činností, které přispívají k zajištění bezpečnosti a pořádku na svěřeném území.

Popis služebních činností, které vykonává komisař územního odboru:

- zajišťuje podklady a provádí analytickou činnost v zásadních a rozhodujících směrech a oblastech policejní práce,
- připravuje a zpracovává podklady důležité pro řídicí a rozhodovací činnost vedoucích funkcionářů územního odboru,
- zpracovává zápisy z porad vedení a zajišťuje distribuci zápisů,
- zveřejňuje a pravidelně aktualizuje uložené úkoly z porad,
- zpracovává výstupy z informačních systémů,
- zpracovává písemné materiály (odpovědi, stanoviska) za územní odbor ve směru k nadřízeným orgánům případně i mimo resort,
- zabezpečuje informační servis pro policisty v oblasti analýzy nápadu a objasňování trestné činnosti,
- vede přehled o statistických údajích k trestním, přestupkovým spisům a k výkonu služby s přijetím příslušných opatření,
- předkládá podklady k řešení sporů o místní, věcnou příslušnost při šetření trestných činů, přestupků a výkonu služby,
- podílí se na řešení kompetenčních sporů, námitek podjatosti, vyloučení a přikázání věci jinému policejnímu orgánu při šetření trestných oznámení,
- zpracovává stanoviska ke správnosti postupu při šetření trestných činů a přestupků,
- sleduje vývoj bezpečnostní situace a shromažďuje podklady, připravuje bezpečnostní opatření, podílí se na řízení jednotlivých bezpečnostních opatření a policejních akcích v teritoriu,
- plní i další úkoly dle pokynu vedoucího odboru.

Vrchní inspektor územního odboru

Vrchní inspektor územního odboru je vyšší policejní důstojník, který má na starosti řízení a koordinaci policie na určitém území. Jeho role je strategická a zahrnuje široký rozsah činností. Následují některé z hlavních činností vrchního inspektora územního odboru.

Popis služebních činností, které vykonává vrchní inspektor územního odboru:

- zabezpečuje a koordinuje činnost související s provozem elektronické pošty, Intranetu MV a Internetu,
- zajišťuje podklady, zpracovává a zajišťuje distribuci plánů pohotovostí členů vedení,
- zabezpečuje hesla do evidencí Ministerstva vnitra, PČR, Ministerstva spravedlnosti,
- sleduje a zaznamenává vývoj bezpečnostní situace a na základě jejího vyhodnocení připravuje podkladové materiály pro následná bezpečnostní opatření,
- provádí úkony v souvislosti s šetřením přestupků včetně podnětů, stížností občanů,
- v součinnosti s příslušným odborným pracovištěm zajišťuje technickou podporu organizačních článků územního odboru,
- navrhuje přístupy, způsoby a provádění výkonu služby na principu „community policing“,
- shromažďuje informace pro definování současných a budoucích potřeb zainteresovaných stran,
- zpracovává, navrhuje a podílí se na realizaci preventivních projektů územního odboru,
- podílí se na tvorbě preventivně informačních tiskovin, filmů, didaktických pomůcek a jiných materiálů využívaných při preventivní činnosti Policie České republiky,
- plní další úkoly dle pokynu vedoucího odboru. ¹⁸

¹⁸ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie.*

2.6 Podřízené oddělení územního odboru policie

V následujících kapitolách budou rozebrány činnosti podřízených útvarů územního odboru se zaměřením na jejich činnost, výzbroj a výstroj a působnost. Konkrétně bude postupně popsán útvar obvodní oddělení, služba dopravní policie, služba kriminální policie a vyšetřování, oddělení obecné kriminality a hospodářské kriminality, oddělení kriminalistické techniky, odbor služební kynologie a služba pro zbraně a bezpečnostní materiál.

2.6.1 Obvodní oddělení

Obvodní oddělení lze nazvat základním stavebním kamenem celé Policie České republiky. Policisté obvodního oddělení, kteří během svého výkonu služby a plnění úkolů přicházejí neustále do styku s veřejností, provádí úkony v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Tyto útvary hrají klíčovou roli v poskytování bezpečnosti a veřejného pořádku na místní úrovni. Práce na obvodních oddělení zahrnuje široké spektrum činností od preventivních opatření přes řešení přestupků a trestných činů až po spolupráci s komunitami a dalšími složkami bezpečnostních sil.

Práce v obvodních odděleních je náročná a vyžaduje široké spektrum dovedností od komunikačních až po analytické a taktické schopnosti. Policisté se musí vyrovnávat s různorodými situacemi od rutinních kontrol až po zásahy v krizových situacích. V posledních letech se obvodní oddělení také potýkají s novými výzvami jako je kyberkriminalita, terorismus a narůstající sociální napětí, což vyžaduje neustálé vzdělávání a adaptaci na nové hrozby.

Nejmenší obvodní oddělení s počtem policistů do 15 osob najdeme v okrajových částech České republiky s menším počtem osob ve spravovaném území. Obvodní oddělení jsou organizovány podle geografických oblastí, přičemž každé z nich má na starosti určitý obvod nebo část města. Největší obvodní a místní oddělení s počtem až 70 policistů jsou zřizována v největších městech České republiky, ale vždy záleží na požadavcích spravovaného území dle počtu obyvatel, geografie a počtu lidí, kteří v místě pracují nebo místa cestují.

Obvodní oddělení Policie České republiky jsou zásadní útvary pro udržení veřejného pořádku a bezpečnosti. Díky své přítomnosti na místní úrovni a blízkosti k občanům hrají nezastupitelnou roli v prevenci kriminality a ochraně společnosti.

Základní úkoly obvodního oddělení

Oddělení v souladu s principy služby veřejnosti plní úkoly policie především na úsecích:

- dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházení jeho narušení,
- preventivní činnosti,
- přestupkového řízení
- spolupráce s orgány územních samosprávných celků při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

Oddělení se spolupodílí na plnění dalších úkolů policie souvisejících:

- s dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu
- s trestním řízením
- se železniční, vodní a leteckou přepravou
- s pátráním po osobách a věcech
- s dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin a bezpečnostního materiálu
- se zabezpečením ochrany transportů s jadernými materiály v silniční a železniční přepravě (dále jen „ochrana transportu“) na území České republiky,
- se zabezpečením doprovodů a přepravy.

Oddělení plní další úkoly v součinnosti s dalšími službami policie, případně ve spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory a složkami integrovaného záchranného systému, Armádou České republiky apod. ¹⁹

¹⁹ ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta č.180/2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie.

Vedoucí obvodního oddělení

V čele obvodního oddělení se nachází vedoucí oddělení, kterému jsou podřízeni ostatní policisté obvodního oddělení. Vedoucí oddělení je zařazen v 7. platové třídě a hodnostním označením nadporučík. Policista, který vykonává tuto funkci, musí být nejméně 6 let ve služebním poměru a být vysokoškolsky vzdělaný.

Proces řízení obvodního oddělení ovlivňuje řada faktorů. Jedná se o faktory vnitřní a faktory vnější. Mezi vnitřní faktory řadíme početní stavy policistů na obvodním oddělení, územní velikost spravovaného obvodu a jeho specifika, věkové složení policistů, odbornou kvalifikaci, zkušenosti a morální stav kolektivu. Mezi vnější faktory řadíme počet jednotlivých úkonů, zákroků ve spravovaném území, kvantitativní počet protiprávních činů zpracovávaných obvodním oddělením, součinnostní vztahy s ostatními službami Policie České republiky, úroveň, intenzitu a kvalitu spolupráce a součinnost s orgány samosprávy a státní správy v daném obvodu a v neposlední řadě úroveň spolupráce s veřejností (community policing).

Ve svém výkonu služby vedoucí oddělení zejména řídí a organizuje činnost oddělení na základě vydaných právních předpisů, pokynů nadřízených a informací operačního střediska a úkolů vyplývajících ze služebních porad.

Zástupce vedoucího oddělení

Zástupce vedoucího se podílí na vedení oddělení po předchozí vzájemné dohodě s vedoucím oddělení. V případě nepřítomnosti vedoucího oddělení ho zastupuje v plném rozsahu při výkonu služebních povinností.

Hlavní úkoly zástupce vedoucího oddělení jsou přiřazování jednotlivým policistům evidované spisové materiály ke zpracování, průběžně řídit a kontrolovat spisovou agendu včetně dohlížení na dodržování pokynů, lhůt a řádné vedení průběhu vyšetřování. Dále připravuje instruktáže výkonu služby podřízených policistů, zajišťuje spolupráci s orgány činnými v trestním řízení a s orgány územní samosprávy na spravovaném teritoriu. Podílí se na profesní a odborné

způsobilosti policistů a vyhodnocuje použití donucovacích prostředků nebo zbraně.²⁰

Práce řadového policisty na obvodním oddělení

Policista na obvodním oddělení Policie České republiky zastává klíčovou roli ve veřejné bezpečnosti a je prvním kontaktním bodem pro občany v mnoha situacích. Tato role vyžaduje nejen širokou škálu dovedností a kompetencí, ale také vysokou míru odolnosti, empatie a schopnost rychle reagovat na různorodé vzniklé situace.

Hlavními úkoly během služby je především prevence kriminality, zajištění veřejného pořádku, dohled na bezpečností a plynulosti provozu a vyšetřování trestných činů a přestupků. Přijímání oznámení o spáchaných přestupcích a trestných činech, kdy tuto činnost nejčastěji provádí dozorčí služba na obvodním oddělení.

Policisté mají také na zpracování a vyšetřování přidělené přestupky a méně závažné trestné činy označované v trestním zákoníku jako přečiny. Tyto přidělené spisy během své služby musí dle zákona řádně zpracovávat a dodržovat lhůty na zpracování. Tato činnost je časově náročná a občas těžko slučitelná s řádným výkonem služby a plnění hlavních úkolů policisty na obvodním oddělení.

Výstroj a výzbroj policisty na obvodním oddělení

Policisté obvodních oddělení v nynější době vykonávají službu nejčastěji oblečení v tzv. čerňákách, kdy se jedná o služebně-pracovní stejnokroj 92. Ve výkonu služby byl přechod na služebně-pracovní stejnokroj 92 proveden příchodem prvosledových hlídek. Tato změna uniformy v přímém výkonu se setkala s kladnými ohlasy z řad policistů, zejména ve funkčnosti a odolnosti služebně-pracovního stejnokroje 92 oproti předešlé uniformě užívané v přímém výkonu označené jako služební stejnokroj 15 v praxi označovan jako tzv. modráky.

²⁰ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*.

Každý policista je během výkonu služby vyzbrojen služební zbraní. Jedná se o zbraň českého výrobce Česká zbrojovka a.s. model CZ D 75 COMPACT. Tato pistole je nejrozšířenější střelnou zbraní u Policie České republiky. Zbraň je nošena policistou na jeho dominantní straně pevně připevněna na služebním opasku.

Nedílnou součástí policisty na obvodním v přímém výkonu je taktická vesta s balistickou ochranou. Vesta disponuje tzv. MOLLE systémem, který policistovi umožní na vestu připnout kapsy, sumky a jiné doplňky. Balistická ochrana ukrývá ve vestě balistické pláty, které chrání policistu před projektily střelných zbraní, ale také proti útoku nožem nebo jiných ostrých předmětů. Nošení této ochranné pomůcky je však subjektivní volba každého policisty. Další subjektivní volbou je vybavenost balistické vesty, jež někteří policisté doplňují o lékárníčku, svítilnu, reflexní prvky a jinými potřebnými prvky pro snadnější a bezpečnější výkon služby v terénu.

Mezi další výbavu policisty patří donucovací prostředky. Mezi ně řadíme obušek (teleskopický obušek), pepřový sprej, pouta a TASER.

Teleskopický obušek je typ obranné nebo taktické výzbroje, který se vyznačuje svou schopností rozšířit se z kompaktní velikosti do plné délky pomocí rychlého pohybu zápěstím. Obušky jsou vyrobeny z pevných materiálů a skládají se z několika segmentů, které se do sebe zasouvají.

Pepřový sprej TORNADO je užíván kvůli své efektivitě. Používá se převážně k ochraně policistů proti agresivním útočníkům a stejnou účinnost má i proti zvířatům. Uvnitř pepřového spreje je roztok účinné látky oleoresin capsicum, který je extrahován z chilli papriček a působí jako silný dráždivý prostředek proti očím, kůži a dýchacím cestám. Zasažená osoba obvykle zažívá silné pálení očí, slzení, dočasné oslepení, kašel, dušnost a v extrémních případech dokonce panický strach z dýchací neschopnosti, což útočníkovi znemožňuje pokračovat v útoku a umožní zasahujícímu policistovi provést bezpečný zákrok²¹.

²¹ ARMED. *Pepřový sprej Tornado, Policie, ESP* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/obranny-peprovy-sprej-esp-tornado-police/>

Pouta jsou nedílnou součástí vybavení policisty. Každý policista je vybaven kovovými řetízkovými pouty. Taktéž jsou používány jednorázová textilní pouta a plastová pouta. Tyto pouta se užívají v případech, když zadržená osoba má skony k sebepoškození a kovovými pouty by mohla ohrozit nejen sebe ale i své okolí.

TASER je elektrický paralyzér, který slouží k neletálnímu zneškodnění osoby představující hrozbu. Paralyzér funguje na principu vysílání elektrických impulsů. Zařízení vystřelí dva malé elektricky vodivé hroty, které jsou připojené k zařízení pomocí tenkých vodičů. Po zasažení cíle a vytvoření obvodu začne zařízení vysílat elektrické impulsy, které narušují schopnost centrálního nervového systému řídit svaly, což vede k dočasnému paralyzování zasažené osoby bez jakýchkoliv zdravotních následků.

Policista obvodního oddělení je během svého výkonu služby nepřetržitě na příjmu. K nepřetržitému spojení mezi důstojníkem operačního střediska nebo policistou vykonávající dozorčí službu a policistou v terénu slouží ruční radiostanice a mobilní bezpečná platforma.

Ruční radiostanice jsou určeny pro individuální použití a jsou navrženy tak, aby byly co nejvíce přenosné a lehké. Používají se především pro komunikaci mezi jednotlivými členy policejních jednotek v terénu a komunikaci s operačním důstojníkem nebo dozorčí službou. Každá radiostanice má přidělený volací znak, pod kterým se policista užívající radiostanici označuje.

Mobilní bezpečná platforma policie, nejčastěji užívaná na služebních mobilních telefonech, který policista má vždy u sebe. Mobilní bezpečná platforma v přímém výkonu podstatně ulehčuje práci policistům v oblasti kontroly osob, kontroly vozidel a předložených dokladů. Tímto jsou provedené kontroly rychlé a efektivní. Policista veškeré potřebné informace vidí na obrazovce mobilního telefonu. V nynější době je mobilní bezpečná platforma propojena s operačním střediskem a operační důstojník může policistovi v terénu přeposlat oznámení z tísňové linky. Tento potom vidí potřebné informace o události, oznamovateli a jiné potřebné informace plynoucí z oznámení.

2.6.2 Prvosledové hlídky

Prvosledové hlídky představují minimálně dvoučlennou motorizovanou policejní hlídku, která je zřízena, aby v krátkém časovém horizontu reagovala a řešila náhle vzniklou situaci. Jedná se o mimořádné bezpečnostní situace či hrozba terorismu. Prvosledová hlídka má v průměru dojezdový čas na místo události do 10 minut. Hlídky jsou zřízeny na základních útvarech policie obvodních odděleních, místních odděleních a na odděleních hlídkové služby. Policisté v prvosledových hlídkách jsou speciálně cvičeni a připravováni na řešení krizových situací. Je přednostně určena k reakci na událost označenou jako FHQ, slovy First Hour Quintet a událostem s aktivním útočníkem. Z důvodu zvýšeného rizika jsou taktéž lépe vyzbrojeni dlouhými zbraněmi a chráněni balistickou ochranou. V praxi se nejčastěji setkáme s hlídkou dvoučlennou, avšak z taktického hlediska je lepší hlídka tříčlenná. Bohužel z důvodu nedostatku policistů v přímém výkonu je tříčlenná hlídka spíše výjimkou.

Úkoly prvosledových hlídek:

- pružně řešit situace, kde figuruje ozbrojený pachatel (aktivní střelec), anebo ozbrojená skupina s motivem usmrtit další osoby,
- koordinace organizované evakuace civilních osob z místa útoku,
- poskytnutí první pomoci,
- předávání všech získaných informací namísto události mezi zasahujícími jednotkami a dalšími složkami integrovaného záchranného systému.

Výcvik a výbroj prvosledových hlídek

Výcvik prvosledových hlídek je prováděn proškolenými policejními instruktory, kteří policisty zdokonalují ve střeleckém výcviku a taktice vedení policejního zákroku proti ozbrojenému pachateli v různém simulovaném prostředí. Policisté jsou vybaveni krátkou střelnou zbraní, kterou z pravidla bývá zbraň české výroby pistole ČZ 75 D COMPACT, nebo pistole GLOCK 17 obě v rážích 9mm LUGER vybavené speciální střelivem typu ACTION, kdy toto střelivo má vysokou průraznou sílu a po nárazu se střela cíleně deformuje po zasažení cíle. Cílenou

deformací střely je snížené riziko, že by střela zasáhla neúčastněnou osobu, jelikož po zasažení pachatele střelou se střela zdeformuje a sníží svoji rychlost a zůstane v těle pachatele. Ve vozidle prvosledové hlídky jsou dále v trezorové skříni dlouhé zbraně. Můžeme se setkat se zbraněmi samopal Heckler & Koch MP5 v ráži 9mm LUGER, útočnou puškou Heckler & Koch G36 v ráži 5,56 mm a PDW (Personal Defence Weapon) Heckler & Koch MP7 v ráži 4,6mm. V poslední době se mezi prvosledovými hlídkami rozšiřuje neletální zbraň od americké firmy TASER, kdy se jedná o elektrický paralyzér. TASER je často používán k zastavení osob, které představují hrozbu, ale které nemusí být zraněny střelnými zbraněmi. Princip fungování TASERu spočívá v tom, že vydává elektrický výboj, který přechází mezi dvěma elektrodami, které jsou stříleny na cíl. Tento výboj způsobuje dočasné ochrnutí svalů a způsobuje, že cíl ztrácí kontrolu nad tělem na několik sekund. To by mělo umožnit tělesné složce zpacifikovat nebo zatknout osobu bez nutnosti použití smrtící síly.²²

2.6.3 Pořádkové jednotky

Pořádkové jednotky patří v dnešní době k neodmyslitelné součásti Policie České republiky. Působnost jednotky je v rámci teritoria kraje nebo územního odboru vyžádá-li si to bezpečnostní situace. U Policie České republiky se můžeme setkat s dvěma typy pořádkových jednotek, mezi které patří stálá a nestálá pořádková jednotka. Policisté z nestálých pořádkových jednotek jsou policisté územních odborů primárně zařazení na obvodním oddělení, SKPV, či jiném služebním místě v rámci územního odboru, kteří jsou nad rámec svého běžného výkonu služby zvlášť školeni a cvičeni pro zákrok pod jednotným velením. Jednotky disponují i speciálním vybavením pro tyto zákroky jako je protiúderový komplet, přilba s označením policisty a zásahové výbušky.

Při akcích, kdy je pořádková jednotka nasazena, je rozčleněna do družstev. Každé družstvo má svého velitele, z pravidla to bývá nejzkušenější policista v družstvu.

²² HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*.

Pověřená osoba poté instruuje družstvo rozkazy, které dostane přes radiostanici od velitele opatření. ²³

Pořádková jednotka je nasazována, aby plnila tyto základní úkoly:

- chrání bezpečnost osob,
- spolupodílí se při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti, provádí bezprostřední opatření k jeho obnově, byl-li závažným způsobem ohrožen,
- v situacích, kdy hrozí narušení veřejného pořádku v souvislosti se shromážděním většího množství osob,
- v případech mimořádných událostí, katastrof, živelných pohrom a průmyslových havárií,
- kulturní a sportovní akce a při pátrání po osobách a věcech. ²⁴

V běžné praxi se s nasazením pořádkové jednotky nejčastěji setkáme při sportovních událostech jako jsou například fotbalové, hokejové zápasy a opatření s událostmi spojené a také na větších kulturních akcích typu hudební festivaly a demonstrace.

Na níže uvedeném obrázku č. 7 je družstvo pořádkové jednotky Územního odboru Jičín na bezpečnostním opatření spojeným s fotbalovým utkáním. Jednotka vyzbrojena a vyzbrojena v protiúderových kompletech.

Obrázek 6 Pořádková jednotka ÚO Jičín – zdroj: vlastní

²³ MACEK, Pavel a David ZÁMEK. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku.*

²⁴ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie.*

2.6.4 Služba dopravní policie

Na územních odborech Policie České republiky se setkáme s dopravními inspektoráty, které lze považovat za základní útvar v dopravně bezpečnostní činnosti policie. Policisté zařazení na dopravním inspektorátu dohlíží na bezpečnosti silničního provozu s důrazem na znalost dopravně bezpečnostní situace ve spravovaném území. Předmětem činnosti dopravních policistů na dopravním inspektorátu je přímý vliv na dopravně bezpečnostní situaci s cílem zabezpečit plynulost silničního provozu. Mezi primární činnosti dopravních inspektorátů je považován dohled nad silničním provozem, řízení dopravy, řešení dopravních nehod, kontrola povinností všech účastníků dopravního provozu, kontrolu řízení vozidel pod vlivem návykových látek nebo alkoholu, kontrolu vozidel převážející nebezpečný náklad, řešení přestupků v příkazním řízení a provádění prevence na pozemních komunikacích. Uvedené činnosti provádí dopravní policisté v přímém výkonu, kteří vykonávají svoji službu jako motorizovaná hlídka. Na dopravním inspektorátu se dále setkáme s policisty, kteří řeší problémy spojené s dopravou z budovy územního odboru, kdy se jedná o dopravně inženýrskou činnost zaměřenou na bezpečnost na pozemních komunikacích, taktéž připravují stanoviska k umístění dopravních značek, uzavírek komunikací, výstavbu dálnic a silnic.²⁵

2.6.5 Služba kriminální policie a vyšetřování

Územní odbor taktéž disponuje službou kriminální policie a vyšetřování. V praxi označována pod zkratkou SKPV. Útvar policie lze obecně rozčlenit ze tří hledisek a to z hlediska věcné příslušnosti, hlediska územní příslušnosti a hlediska funkční příslušnosti. Služba kriminální policie a vyšetřování je dále členěna na útvary výkonné a podpůrné (servisní). Výkonné útvary přímo provádí operativně pátrací činnosti v terénu a podpůrné útvary plní úkoly při zajišťování operativně pátrací činnosti. Útvary spolu úzce spolupracují a jejich činnost se mezi sebou prolíná. Výkonné útvary vykonávají svoji činnost přímo v terénu a vyhledávají

²⁵ HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019.*

a objasňují trestnou činnost, podpůrné útvary poté zejména zpracovávají procesní stránku trestných činů s cílem předložení spisového materiálu na příslušné státní zastupitelství a následně k soudu.

Na územním odboru je SKPV rozděleno na oddělení obecné kriminality, odbor hospodářské kriminality, oddělení kriminalistické techniky a skupiny případových analýz. Kriminální policie v rámci rozdělení působnosti policie eviduje a zpracovává tzv. „sedmnáctkové věci“. Jedná se o trestné činy, kde je spodní hranice trestní sazby nejméně pět let odnětí svobody a dále taxativně vymezené trestné činy v trestním řádu v § 17. Trestné činy s nižší hranicí trestu zpracovávají obvodní oddělení.

2.6.6 Oddělení obecné kriminality

Oddělení územního odboru, které v rámci své územní působnosti koná trestní řízení o trestné činnosti v oblastech násilné trestné činnosti, majetkové trestné činnosti, krádeže motorových vozidel, toxikomanie, extremismu, trestné činnosti mladistvých a mravnostní trestné činnosti. V praxi užívaná zkratka oddělení OOK.

Mezi násilnou trestnou činností řadíme skutky jako loupežné přepadení, ublížení na zdraví, nebezpečné vyhrožování a další druhy násilného jednání. Trestná činnost majetkového charakteru zahrnuje krádeže bankomatů, trezorů a krádeže vloupáním do bytů, rekreačních objektů, restaurací a do kulturních objektů. Velmi častou trestnou činností se SKPV setkává na úseku toxikomanie, jinými slovy drogová kriminalita, a problematika s ní spojená. Tato problematika zahrnuje trestné činy jako je nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů nebo toxikomanie. Trestná činnost mládeže zahrnuje jak trestnou činnost páchanou na mládeži, tak také trestní provinění osob mladší 18 let.

2.6.7 Oddělení hospodářské kriminality

Oddělení územního odboru, které v rámci své teritoriální působnosti zpracovává a vyšetřuje trestné činy proti měně a daňové trestné činy. Dále vybrané trestné činy proti majetku, mezi které patří podvody proti hospodářské soustavě a hospodářské kázní. Nejčastěji v praxi vyšetřované trestné činy jsou trestné činy podvodu, zpronevěry a úvěrové podvody. V praxi je oddělení hospodářské kriminality označeno zkratkou OHK.

Oddělení hospodářské kriminality spolupracuje s dalšími orgány jako jsou finanční úřady, státní zastupitelství a další instituce, aby zajistilo efektivní vyšetřování a stíhání hospodářských trestných činů.

2.6.8 Kriminalistický technik SKPV – oddělení kriminalistické techniky

Kriminalistický technik služby kriminální policie je klíčovou součástí týmu SKPV, který stojí za řešením těch nejsložitějších případů. Tato pozice vyžaduje nejenom rozsáhlé znalosti v oblasti kriminalistiky a forenzních věd, ale také schopnost aplikovat tyto znalosti v praxi s cílem odhalit a doložit důkazy nezbytné pro úspěšné vyšetřování a dopadení pachatele.

Práce kriminalistického technika zahrnuje širokou škálu činností. Na místě činu je odpovědný za zabezpečení a dokumentaci fyzických důkazů, které mohou být klíčové pro odhalení průběhu událostí. To zahrnuje fotografování místa činu, sběr otisků prstů, vzorků DNA, stop obuvi a jiných materiálních důkazů.²⁶

²⁶ Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje. *Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje* [online]. 2009 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-sluzba-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>

2.6.9 Odbor služební kynologie

V rámci územního odboru je zřizováno oddělení služební kynologie. Tato oddělení sice spadají pod krajská ředitelství, avšak jejich působnost je na teritoriu územního odboru. Tito odborně připravení policisté a jejich čtyřnozí partneři společně tvoří efektivní týmy, které jsou nasazovány v různých situacích. Nasazování jsou k zachycení horké stopy na místě činu, vyhledávání pohřešovaných osob, odhalování drog a výbušnin a taktéž při zásahu proti ozbrojeným pachatelům. Ve spolupráci s dalšími složkami policie mohou být nasazeni při velkých veřejných a sportovních akcích k zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku.

Psi jsou obvykle vybíráni z plemen, která jsou pro tyto účely nejvhodnější, jako jsou němečtí ovčáci, belgičtí ovčáci „malinois“ nebo labradorští retrívři v závislosti na specifické úloze, kterou mají plnit.

2.6.10 Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál

Dalším útvarem, který spadá pod krajské ředitelství, avšak jeho činnost je teritoriální společně s Územním odborem, je Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Tento specializovaný útvar policie vykonává bezpečnostní správu v oblasti zbraní, střeliva, střelnic, vojenské munice, výbušnin a bezpečnostního materiálu. Odbor pracuje v souladu se zákonem číslo 119/2002 Sb. zákon o zbraních. Mezi hlavní úkoly tohoto odboru řadíme vydávání a prodlužování zbrojních průkazů pro fyzické osoby, vydávání povolení k nabytí vlastnictví, držení a nošení zbraně, organizování zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o vydání zbrojního průkazu, kontrolu dodržování povinností držitelů všech těchto povolení na úseku zbraní a střeliva a v odůvodněných případech provádí odnětí zbraní, střeliva a dokladů.²⁷

²⁷ Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. *Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál* [online]. 2023 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-pro-zbrane-a-bezpecnostni-material.aspx>

Proti osobám, které poruší zákon a dopustí se přestupku nebo správního deliktu, vede tento odbor správní řízení. Trestné činy spojené s problematikou zbraní zpracovává a vyšetřuje místě příslušné oddělení SKPV.

2.7 Formy výkonu služby na obvodním oddělení

V následujících kapitolách budou podrobně popsány formy výkonu služby na obvodním oddělení. Kapitola bude zaměřena na nejrozšířenější formy výkonu, mezi které řadíme hlídkovou službu, obchůzkovou činnost a dozorčí službu.

2.7.1 Hlídková služba

„Hlídková služba je základní systematická činnost policisty v úsecích nebo stanovištích, vykonávána k zajištění ochrany veřejného pořádku, předcházení, zabraňování a odhalování protiprávní činnosti, pátrání po osobách a věcech.“²⁸

Tato služba probíhá ze strany policie v určitých úsecích nebo na stanovištích. Cílem hlídkové služby je chránit bezpečnost osob a předcházet a zabraňovat porušování veřejného pořádku a páchání jiné trestné činnosti. Dalším úkolem je řešit přestupky a dohlížet na bezpečnost a plynulost silničního provozu, zakročovat proti osobám dopouštějících se protiprávního jednání. Tyto úkoly provádí většinou dvoučlenná, popřípadě vícečlenná hlídka. Těchto hlídkách se vždy nachází velitel hlídky, který bývá zpravidla zkušenější, a rozhoduje tak o konání hlídky při hlídkové službě. Hlídka ve vymezeném úseku po dobu určenou dle IS instruktáž, jejíž cílem je plnění úkolů a být tzv. vidět.

²⁸ ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta č.180/2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie.

Hlídková služba je v dnešních dnech z praktického hlediska realizována zejména jako motorizovaná hlídka, pěší hlídka, hlídka užívající koně nebo hlídka na motorových člunech.²⁹

2.7.2 Obchůzková služba

„Obchůzková služba je systematická, kvalifikovaná a zpravidla samostatná činnost policistů ve stanovených územích (okrscích). Je založena na dobré místní a osobní znalosti policisty v dané lokalitě, součinnosti a spolupráci s orgány samosprávy (zejména orgány obcí a měst), státní správy, právníky a fyzickými osobami, vykonávaná zejména k zajištění ochrany veřejného pořádku, předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a pátrání po osobách a věcech.“³⁰

S obchůzkovou službou se setkáme na obvodním (místním) oddělení, kde tuto činnost provádí policista pořádkové policie. Policista zodpovědný za přidělený okrsek plní úkoly a jeho cílem je zajistit bezprostřední kontakt s veřejností a spolupracovat s představiteli samosprávy ve svém okrsku, a tímto si prohlubovat své osobní a místní znalosti.

Okrskem se rozumí část území obvodního oddělení, jež je přidělována policistům k osobní odpovědnosti, na jeho správu a výkonu obchůzkové služby. Policistovi odpovědnému za okrsek se slangově říká „okrskář“. Z pravidla tuto činnost provádí policisté v hodnosti podpraporčík a praporčík.

Místní a osobní znalost je nedílnou součástí každého „okrskáře“, který postupem času tyto znalosti získává. Základem je dobrá znalost míst a objektů samosprávy ve spravovaném okrsku, ale i znalost osob žijících nebo zdržujících se v okrsku. Tyto znalosti jde dále využít v přestupkovém nebo trestném řízení, při tipování pachatele nebo při zjišťování a zajišťování potřebných informací.

Policista odpovědný za okrsek vede ke svému okrsku tzv. přehled okrsku, do kterého průběžně zaznamenává důležité údaje, které během své služby zjistil. Přehled o okrsku je veden v písemné podobě u dozorčí služby na příslušném obvodním (místním) oddělení, ale také v elektronické podobě k dispozici na

²⁹ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.*

³⁰ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180/2012, o plnění úkolů služby pořádkové policie

Intranetu k nahlédnutí pro další kolegy, kteří zde mohou nalézt potřebné informace.

Výstroj, výzbroj a vybavení policistů obchůzkové a hlídkové služby

Policista zařazený u pořádkové policie, který provádí hlídkovou nebo obchůzkovou službu, musí tuto službu provádět ve služebním stejnokroji s viditelně umístěným identifikačním číslem. Dále je vybaven služebním průkazem, služební zbraní a vybranými donucovacími prostředky jako je slzotvorný prostředek, obušek a pouta. Důležitou součástí vybavení jsou spojovací prostředky, kdy se jedná o radiostanici nebo mobilní telefon, aby mohl policista v terénu plnit v případě potřeby hlášenou povinnost. V neposlední řadě je vybaven pokutovými bloky.³¹

2.7.3 Dozorčí služba

Dozorčí služba je prováděna nepřetržitě z důvodu zabezpečení příjmu oznámení a akceschopnosti oddělení k plnění úkolů policie. Navazuje na operační středisko, které oznámení podané přes tísňovou linku 158 postupuje dle místní příslušnosti k policistovi, který provádí dozorčí službu. Během tohoto výkonu je policista oblečen do služebního stejnokroje, vybaven služební zbraní s předepsaným počtem nábojů. V případě potřeby musí mít policista v bezprostředním dosahu slzotvorný prostředek, obušek a pouta.

V případě, že není vyhovující stav policistů na obvodním oddělení a není schopno držet dozorčí službu v nepřetržitém režimu, musí být uveden způsob, jak se občan může spojit s policisty. Obvykle je na budově obvodního oddělení vystaven telefonní kontakt na hlídku, která provádí služební činnost v teritoriu obvodního oddělení.

³¹ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.*

Základní úkoly dozorčí služby

- Zajišťuje nepřetržitý kontakt s občany a zabezpečuje styk s veřejností. Jedním z nejdůležitějších úkolů je příjem a evidence oznámení a následná dokumentace do informačních systémů k tomu určených.
- Zajišťuje řádnou dokumentaci na místě protiprávního jednání, kam vysílá hlídky a v případě potřeby další policejní složky určené k provádění potřebným úkonům. Řádnou organizací těchto policejních složek nejefektivněji zajišťuje ochranu života, zdraví a majetku občanů.
- V případě žádosti občana o pomoc, poskytne potřebné základní informace s cílem vyřešit občanovu situaci.
- V nepřítomnosti vedoucího oddělení a jeho zástupců odpovídá za řádný chod oddělení.
- Kontroluje výstroj a výzbroj a vybavení policistů hlídkové a obchůzkové služby, které následně během jeho služby vysílá na místa oznámení. K řádnému plnění požadovaných úkolů využívá pokynů přímých nadřízených uvedených ve služební pomůcce IS instruktáž.
- Po skončení výkonu hlídkové a obchůzkové služby, přebírá od těchto policistů hlášení o průběhu jejich služby.
- Během služby uskutečňuje hlášenou službu ke svému vedoucímu nebo zástupci oddělení a komunikuje s operačním střediskem a zajišťuje plnění úkolů dle jejich pokynů.
- Provádí obsluhu pultu centralizované ochrany, zkráceně PCO.
- Na obvodním (místním) oddělení, které je vybaveno policejními celami, je odpovědný ze jejich režim a chod a za osobu omezenou na osobní svobodě. Režim v cele se rozumí řádné stravování osoby omezené na osobní svobodě, hygiena a další skutečnosti vyplývající z interních aktů řízení.
- Plní úkoly spojené s výdejem, úschovou a ukládání služebních zbraní.
- Policista dozorčí služby má povědomí o osobách, které odcházejí, přicházejí nebo se zdržují v budově obvodního oddělení. Rozhoduje, jaké osoby budou dále vpuštěny do prostor obvodního oddělení, kdy je odpovědný za osoby vpuštěné do objektu budovy policie.

- Pokud je na obvodním (místním) oddělení zřízena recepční služba, tak probíhá součinnost mezi dozorčím policistou a recepční službou.³²

³² HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.*

3 Community policing

Community policing, též známý jako policejní práce s komunitou, je strategie v oblasti bezpečnosti, která klade důraz na aktivní spolupráci a interakci mezi policií a veřejností spojenou s určitým místem. Cílem community policing je vytvářet vzájemnou důvěru, podporovat spolupráci a zapojení občanů do procesu řešení bezpečnostních otázek v jednotlivých regionech, městech a obcích. Spolupráce mezi komunitou a policií může vést k řešení bezpečnosti v oblasti. Především by se této aktivitě měl věnovat policista odpovědný za okrsek během své obchůzkové služby, avšak v současné době se do kvality obchůzkové činnosti odráží nedostatek policistů, a tedy s tím spojený nedostatek času na řešení uvedených problematik. Community policing je důležitým konceptem v dnešní době. Celkově zdůrazňuje spolupráci, transparentnost a zapojení komunity do procesu udržování veřejného pořádku.

Zásady community policing

- spolupráce (kooperace) mezi fyzickými osobami (občany) a právníckými osobami (institucemi) v řešení společných cílů v komunitě,
- odpovědnost konkrétních policistů „okrskářů“ ve spravované oblasti (okrsku, komunitě),
- strategie zaměřující se na zvýšení preventivní činnosti v okrsku,
- aktivní iniciativa policistů v hledání cesty, jak v oblasti zmírnit a předcházet páchání trestné činnosti.³³

Výhody community policing

- Community policing pomáhá překlenout propast mezi policií a občany tím, že podporuje dialog, vzájemné porozumění a spolupráci. To může vést ke zvýšení důvěry ve veřejné instituce a k pocitu bezpečí v komunitě.
- Prevence zločinu. Zapojením komunity do prevence zločinu a vytvářením strategií zaměřených na řešení konkrétních příčin kriminality může community policing efektivně snižovat míru trestné činnosti.

³³ DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*.

- Rychlejší řešení problémů. Díky znalosti místních problémů a potřeb může community policing rychleji identifikovat a řešit problémy, které by mohly vést ke kriminalitě a narušení veřejného pořádku.

Termín community policing se začal objevovat v polovině 70. let dvacátého století s cílem zefektivnit práci policie v západoevropských zemích. Nyní je tento koncept výkonu služby pořádkové policie znám po celém světě, kdy jej aktivně užívají policisté Německa, Dánska, Japonska, Kanady a další země.³⁴

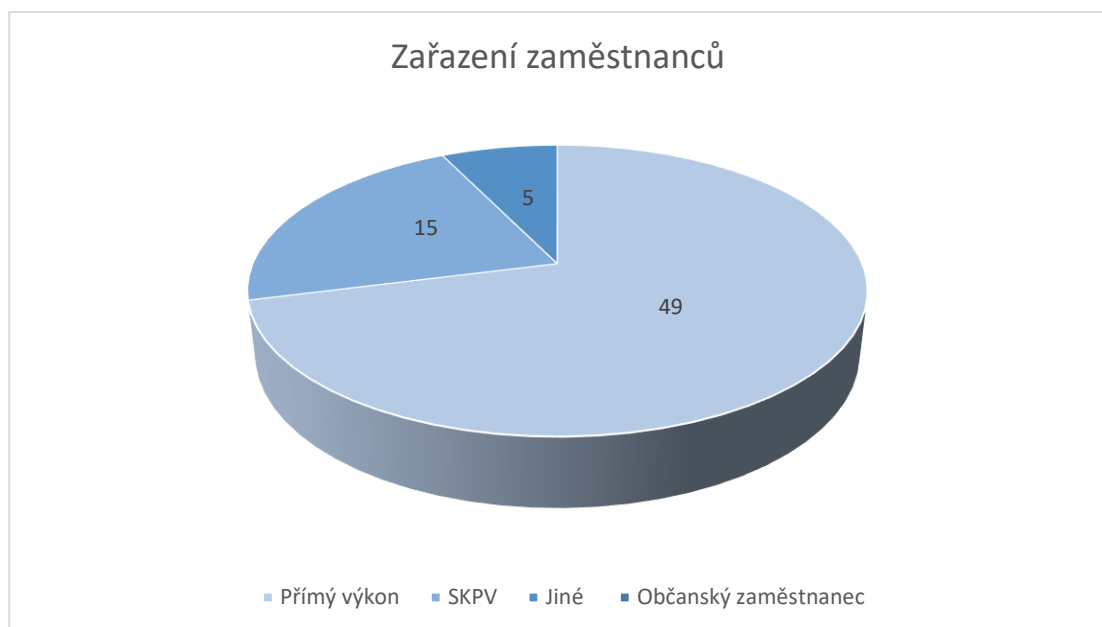
³⁴ *Community Policing*. COMMUNITY POLICING [online]. 2023 [cit. 2024-03-03]. [online] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/community-policing.aspx>.

4 Dotazník na téma Územní odbor

Následující kapitola je zaměřena na praktickou část bakalářské práce, jež se zabývá výsledky dotazníku, který autor bakalářské práce vytvořil s cílem zmapovat situaci na Územním odboru Jičín.

Výsledky dotazníků představují pohled policistů a zaměstnanců spadající pod Územní odbor Jičín a jejich názory na možnosti zlepšení pracovních podmínek na Územním odboru, případně inspiraci pro celou Policii České republiky. Dotazník byl rozeslán na podřízené útvary Územního odboru Jičín, pod který se řadí obvodní oddělení Jičín, Nová Paka, Kopidlo, Sobotka a Hořice, dále na vedení územního odboru Jičín a dalším útvarům na tomto územním odboru. Na rozeslaný předložený dotazník odpovědělo celkem 68 respondentů skládající se z 60 mužů a 8 žen. Dotaz na pohlaví respondenta představuje první otázku předloženého dotazníku.

Druhá položená otázka byla zaměřena na pracovní zařazení na Územním odboru Jičín. Mezi možnostmi se řadil přímý výkon, služba kriminální policie a vyšetřování neboli SKPV, občanský zaměstnanec a jiné.

Obrázek 7 Zařazení zaměstnanců – zdroj: vlastní zpracování

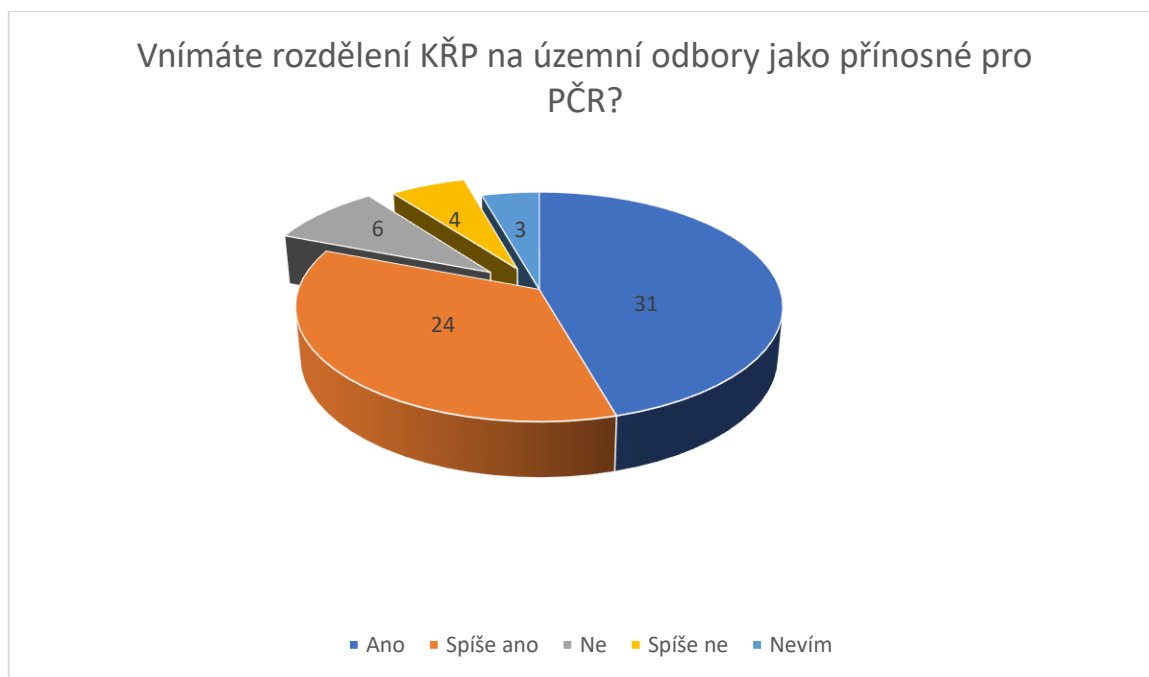
Jak je patrné z obrázku č.7, nejvíce zastoupenou skupinou se stala skupina přímého výkonu, do kterého spadá pořádková jednotka, dopravní policie, cizinecká policie a další. Celých 49 respondentů se řadí právě do této kategorie. Tento výsledek není zcela překvapivý, jelikož se jedná o velmi rozsáhlou skupinu policie, do které patří i autor bakalářské práce. Dalších 15 respondentů je pracovně zařazeno v SKPV, posledních 5 respondentů odpovědělo, že jejich zařazení je zcela jiné. Zajímavostí je, že žádný z respondentů není svým pracovním zařazením v poslední kategorii občanský zaměstnanec.

Jak lze pozorovat na obrázku č. 8 respondenti, jež se účastnili výzkumného dotazníku, jsou různě zkušenými policisty, což dokazuje jejich délka služebního či pracovního poměru. Dotazníkem se podařilo získat nejen názor policistů, kteří se ve služebním či pracovním poměru nachází pouhý rok, kdy za sebou mají výcvik na Základní odborné přípravě v Praze, Brně či Holešově, ale i policistů, jež jsou ve službě 30 a více let. Nejpoměrnější skupinou se stali respondenti s odslouženou dobou šesti let. Naopak se nepodařilo získat informace od policistů, jež jsou ve službě 13, 16, 26, 28 a 29 let.

Obrázek 8 Délka služebního či pracovního poměru – zdroj: vlastní zpracování

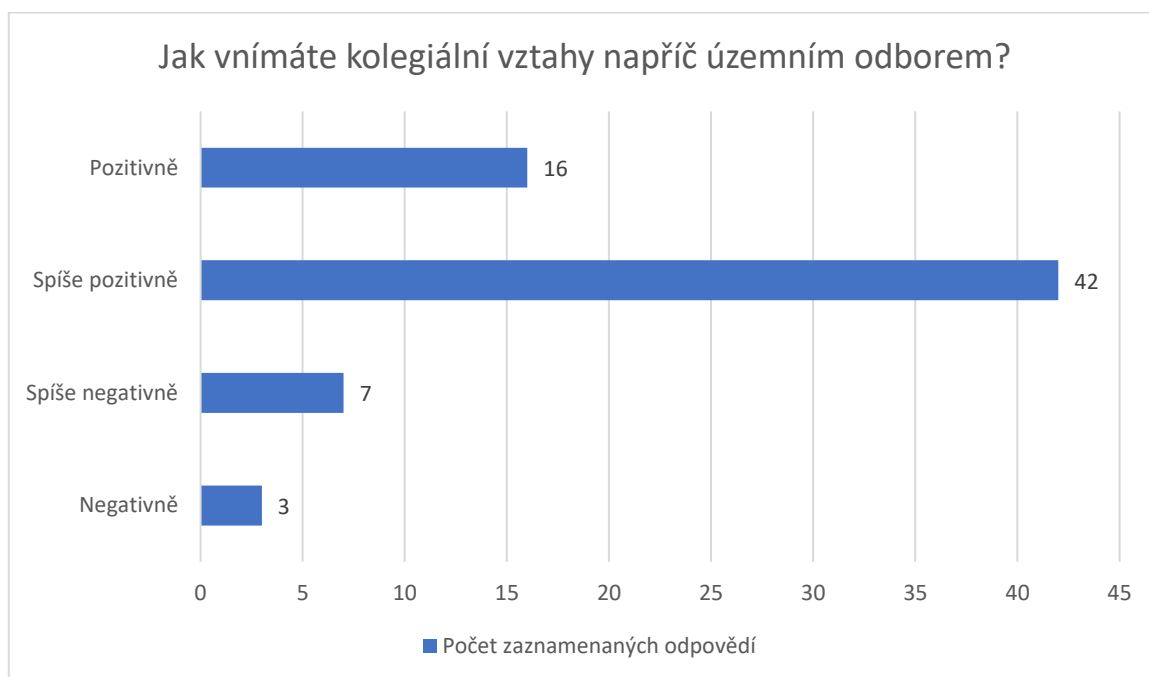
Čtvrtou otázkou dotazníku je vnímání rozdělení krajských ředitelství policie na územní odbory. Zde se policisté měli vyjádřit, zda jim toto rozdělení připadá užitečné či nikoliv. Výsledky dotazníku lze spatřit na obrázku č. 9.

Obrázek 9 Vnímání rozdělení KŘP – zdroj: vlastní zpracování

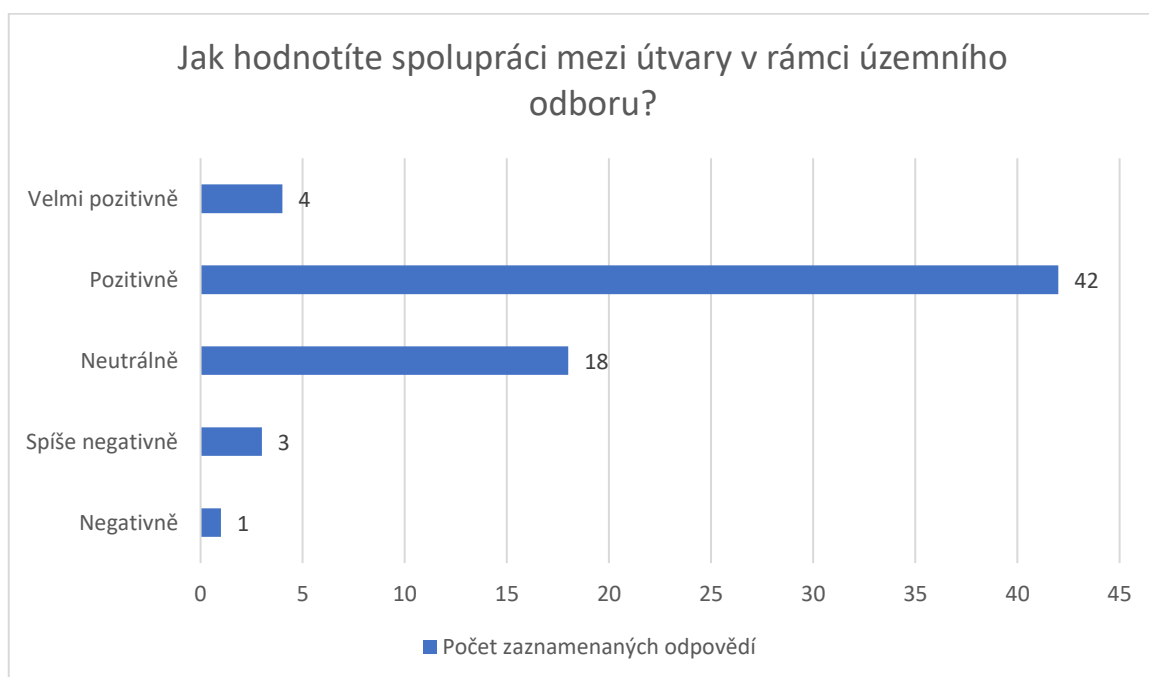
Z obrázku č. 9 je patrné, že většina dotázaných hodnotí rozdělení KŘP na územní odbory kladně, avšak 10 respondentů s tímto nesouhlasí a nevnímá smysl v rozdělení na jednotlivé územní odbory. Dle názoru těchto deseti respondentů rozdělení KŘP na územní oddělení není přínosné primárně z důvodů nesjednocených postupů při administrativě a nadbytečnosti. Ve chvíli, kdy by se vše řídilo z krajského ředitelství, byly by administrativní postupy jasně stanoveny a neobjevovaly se rozdíly v rozpracovaných spisech a postupech jednotlivých úkonů. Dále by bylo ušetřeno na platech důstojnických pozic, jelikož by hlavní vedoucí a zástupci vedoucího sídlili pouze na krajských ředitelstvích a nebylo by jich potřeba v rámci krajů několik. Avšak i za předpokladu, že by se vše řídilo z Krajského ředitelství policie, se autor práce domnívá, že by územní odbory v nějaké podobě musely fungovat už jen z důvodů časových dojezdů k volaným případům a dostupnosti policie občanům, kteří s orgánem policie potřebují jednat, či jsou z různých důvodů předvoláni.

Šestá otázka se již zcela pojí na Územní odbor Jičín, jelikož se zabývá vnímáním vztahů napříč územním odborem. Je povzbuzující, že většina policistů vztahy na tomto obvodním oddělení vnímá pozitivně nebo spíše pozitivně. Avšak našli se zde i policisté, kteří tento názor nesdílí. Přesné odpovědi je možné sledovat na obrázku č. 10, ze kterého lze vyčíst, že 58 respondentů hodnotí kolegiální vztahy napříč územním odborem kladně, zbývajících 10 respondentů je vnímá negativně či spíše negativně. Jejich negativní odpovědi pramení dle odpovědí z dotazníku na otázku 7, kterou se stala otázka, jaký je důvod jejich negativní odpovědi. Neochotu plnit své povinnosti označilo 7 dotazovaných, špatnou komunikaci na místě oznámení ať už s jiným útvarem OOP, SKPV, technikem, psovodem či SDN označili 3 respondenti.

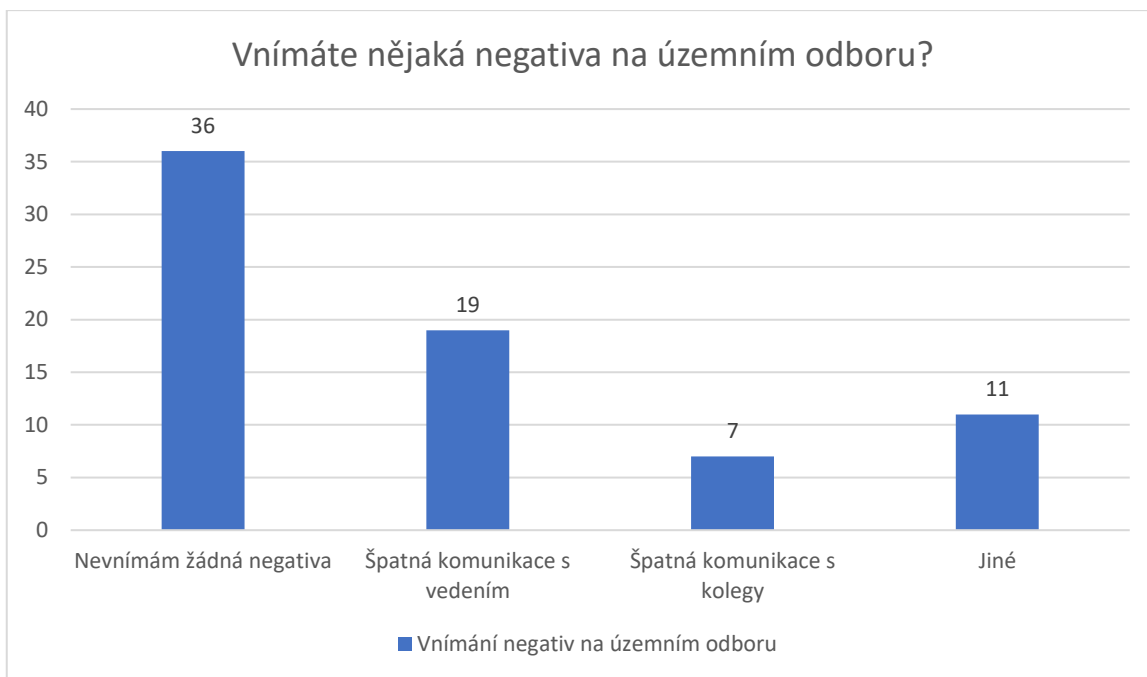

Obrázek 10 Vnímání kolegiálních vztahů na Územním odboru – zdroj: vlastní zpracování

Otázka číslo 8 a 9 je zaměřena na spolupráci mezi útvary územního odboru v Jičíně. Konkrétně byla respondentům položena otázka, jak hodnotí spolupráci v rámci územního odboru. Je potěšující, že i v tomto případě většina respondentů odpověděla kladně. Jak vyobrazuje obrázek č. 11, 42 respondentů odpovědělo pozitivně a dokonce 4 respondenti na dotaz odpověděli velmi pozitivně. Dalších 18 respondentů odpovědělo, že spolupráce v rámci územního odboru je neutrální. Zbylí respondenti, kteří odpověděli negativně nebo spíše negativně, v otázce č. 9 uvedli, že důvodem jejich negativní odpovědi je laxnost přístupu příslušníků OOP k jejich práci, neochota přebrání zodpovědnosti za danou věc a v neposlední řadě ne zcela ideální spolupráce mezi obvodními odděleními a SKPV.

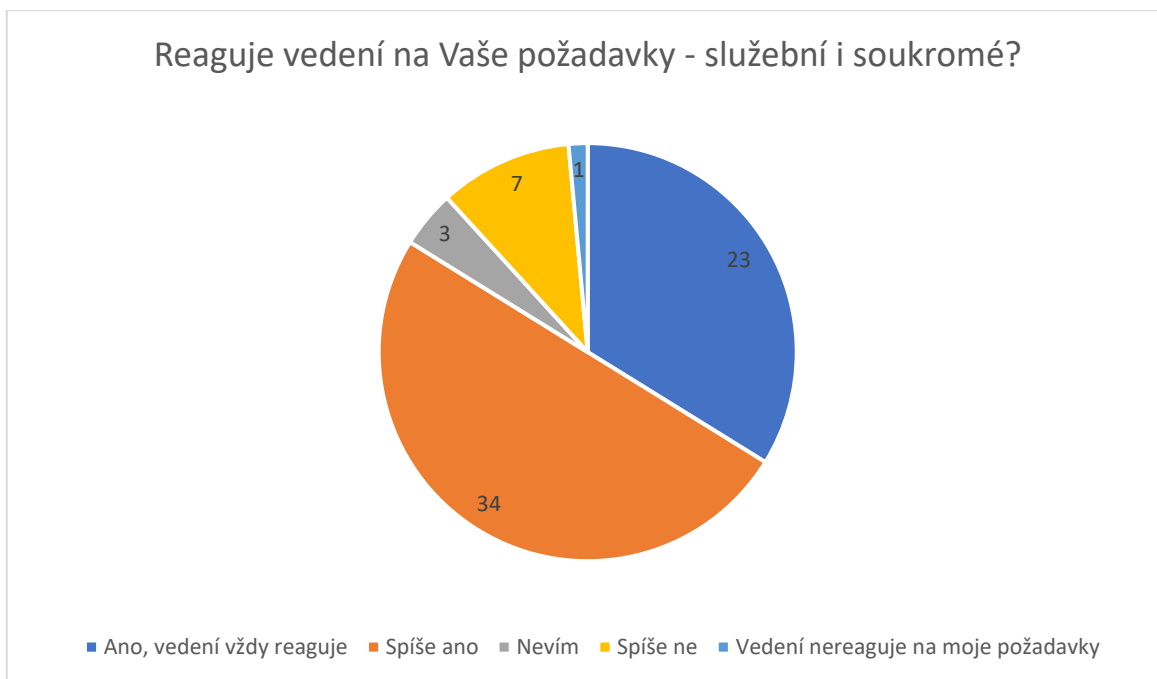
Obrázek 11 Spolupráce mezi útvary Územního odboru – zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 12 *Negativa Územního odboru – zdroj: vlastní zpracování*

Obrázek č. 12 vykresluje 10. otázku dotazníku, ve které se autor respondentů dotazoval, zda vnímají nějaká negativa na územním odboru. Jak naznačuje obrázek č. 12, 36 respondentů zodpovědělo, že na územním odboru nevnímá žádná negativa. Na druhou stranu 19 dotazovaných odpovědělo, že na územním odboru dochází ke špatné komunikaci s jejich vedením, dalších 7 respondentů má pocit, že na územním odboru panuje špatná komunikace mezi kolegy. Zbývající respondenti uvedli, že negativa vnímá, avšak jsou jiná než v dotazníku uvedená.

Jedenáctá otázka je zaměřena na policisty, kteří vykonávají činnost spojenou s vedením lidí, tedy vedoucí obvodních oddělení, vedoucí územního odboru a vedoucí ostatních oddělení na územním odboru. Konkrétně se jedná o možnost vyjádřit se k otázce, zda vedení územního odboru reaguje na služební i osobní požadavky podřízených. Odpovědi mapuje obrázek č.13.

Obrázek 13 Reakce vedení na požadavky – zdroj: vlastní zpracování

Většina respondentů zodpověděla, že vedení Územního odboru Jičín reaguje na požadavky svých podřízených a snaží se s jimi navrženými požadavky nakládat a řešit je. I zde se ale objevili respondenti, kteří nesouhlasí a myslí si, že vedení Územního odboru Jičín na požadavky svých podřízených nereaguje vůbec či spíše nereaguje.

Předposlední dvanáctou otázkou dotazníku je dotaz, jaká by byla motivace pro již sloužící policisty zůstat i nadále v pracovním či služebním poměru. V této otázce respondenti mohli označit více možností. Není překvapením, že nejpočetnější zastoupení zde má zvýšení platu s četností 44 odpovědí. Na druhém místě s četností 32 se nachází možnost placených přesčasů. Na dalších příčkách se nachází pravidelné odměny a změna služeb. Naopak nejméně četnou odpovědí se stala změna kolektivu, kterou označil pouze jeden respondent, z čehož se dá soudit, že na Územním odboru Jičín jsou vztahy mezi kolegy spíše pozitivní, což nám dokázaly i výsledky předešlých otázek dotazníku. Podrobněji výsledky dvanácté otázky zobrazuje obrázek č. 14.

Obrázek 14 Motivace zůstání ve služebním poměru – zdroj: vlastní zpracování

Poslední třináctou otázkou dotazníku je dotaz na nábor policistů. Bohužel již několik let PČR trpí nedostatkem policistů a mnohá oddělení, včetně toho jičínského, mají velký podstav zaměstnanců. Na otázku, co by dle respondentů vedlo k většímu náboru policistů do přímého výkonu, uvedli následující. Nejčastější odpovědí je vyšší platové ohodnocení a to jak po letech služby, tak při samostatném nástupu, kdy nově nastupující policista s maturitním vzděláním nastoupí do hodnosti strážmistra do druhé tarifní třídy a první platové třídy a jeho nástupní plat bez ostatních příplatků jako je směnnost, rizikový příplatek a osobní ohodnocení činí okolo 25 070 Kč. Mezi další uvedené náměty patří méně administrativy, rozšíření benefitů, možnost volby směnnosti, menší nároky při nástupu k policii, benefity za dobře odvedenou práci či nabídnutí služebních bytů za lepší cenu.

Z dotazníku vyplynula následující fakta. Respondenti dotazníku vnímají fungování územního odboru spíše pozitivně, jsou spokojeni s chodem územního odboru, vztahy na pracovišti i vztahy mezi odděleními. Někteří respondenti se v otevřených odpovědích rozepsali a uvedli zajímavé poznatky k chodu Územního odboru Jičín s návrhy a vizemi, jak situaci na pracovišti zlepšit.

Autor práce se domnívá, že níže uvedené poznatky a vize mohou být cennými informacemi nejen pro vedení Územního odboru Jičín, ale i pro ostatní policisty vykonávající manažerské činnosti u Policie České republiky.

Respondenti uvedli, že jsou nedostatečně finančně ohodnoceni za nebezpečnou práci, kterou vykonávají. Taktéž si respondenti myslí, že práce u policie není v našem regionu konkurence schopna s velkými soukromými firmami, jimiž jsou například provozovna Continental Jičín, Ronal Jičín a v nedaleké Mladé Boleslavi Škoda Auto, kdy s těmito provozovnami se nedá srovnat finanční ohodnocení a ani poskytované benefity pro zaměstnance, mezi které se například řadí příspěvky na ubytování, příspěvky na rekreaci a volnočasové aktivity. Z důvodu nedostatečné obsazenosti pracovních pozic u policie respondenti také uvádí hůře dostupnou možnost kariérního postupu a ne vždy férové jednání. Poslední faktem je skutečnost, že si někteří oslovení respondenti myslí, že práce u policie není veřejností vnímána jako důstojná profese a být policistou je spíše ve společnosti nevýhoda.

5 Závěr

V této bakalářské práci se autor zaměřil na územní odbory Policie České republiky, jejich strukturu, organizaci a práci policistů na tomto článku podřízenému krajskému ředitelství, ale také na strukturu celé Policie České republiky od Policejního prezidia, celorepublikových útvarů, krajských ředitelství, až po územní odbory a obvodní oddělení. Cílem závěrečné práce byl popis struktury napříč Policií České republiky a zhodnocení situace na Územním odboru Jičín, kde autor práce vykonává službu.

V první úvodní kapitole jsou čtenáři práce seznámeni s bezpečnostní situací na území České republiky a hlavními cíli závěrečné práce.

Ve druhé kapitole je popsána struktura Policie České republiky, kde byl postupně rozebrán útvar Policejního prezidia, celorepublikové útvary, krajská ředitelství policie a územní odbor. U územních odborů byla popsána historie vzniku po přijetí reformy v roce 2009. Dále byly podrobně popsány činnosti a pravomoci podřízených útvarů územních odborů se zvláštním zaměřením na obvodní oddělení, které je základním kamenem celého územního odboru. Zde byly popsány nejdůležitější formy výkonu na obvodním oddělení, mezi které řadíme hlídkovou činnost, obchůzkovou činnost a dozorčí službu. Taktéž v této kapitole byly popsány základní formy a metody pořádkové policie.

Třetí kapitola se zaměřuje na systém community policing u Policie České republiky a jeho přínos policistům ve výkonu. Dále byly popsány zásady tohoto systému a historie.

Obsahem čtvrté kapitoly byl autorem vytvořený dotazník s otázkami na fungování a spokojenost policistů na Územním odboru Jičín, jehož respondenti byli pouze z řad pracovníků tohoto územního odboru. Výsledky kladených otázek byly zhodnoceny a znázorněny v grafickém zpracování. Z dotazníku vyplývá, že respondenti jsou s fungováním a vztahy na Územním odboru Jičín převážně spokojeni, avšak našli se jedinci, kteří mají k fungování své výhrady. Většina respondentů je spokojena s přijetím nové reformy v roce 2009 a necítí změnu k horšímu z hlediska vedení, řízení a organizace na územních odborech.

Dotazník dále odhalil místa, kde by mohlo dojít ke zlepšení situace na územním odboru. Nepřekvapujícím výsledkem dotazníku se stala odpověď na zvýšení finančního ohodnocení a ubrání administrativy, avšak tyto návrhy nejsou v kompetencích vedoucích pracovníků územních odborů, nýbrž na rozhodnutí vlády a politiků. Místem ke zlepšení, ve kterém se může vedení územního odboru aktivně účastnit, je získání lepších a perspektivnějších benefitů pro policisty, ale také možnosti placených přesčasů v době, kdy policie trpí nedostatkem policistů v terénu. Další častou odpovědí bylo zpravidelnění služeb, jelikož napříč Územním odborem Jičín má každé obvodní oddělení svůj formát výkonu služby. Pravidelnost služeb a řádný odpočinek nabízejí služby ve formátu 24 hodin, které jsou na obvodním oddělení v Jičíně, a policisté si tento systém chválí.

Každá doba má své výhody i nevýhody, jinak tomu není ani u Policie České republiky. Autor práce jako největší problém shledává nedostatek policistů na základních útvarech. I přes snahu personalistů se nábor k policii spíše nedaří. I přes velkorysé náborové příspěvky počty nově příchozích policistů sotva pokryjí odchody zkušených policistů do důchodu nebo do soukromého sektoru. Toto tvrzení je podloženo daty získaných od personálního oddělení na Územním odboru Jičín. Na základě těchto dat lze konstatovat, že k 01.02.2024 Územní odbor Jičín funguje s nižším počtem policistů, než byl plán k tomuto datu. V těchto dnech se na Územním odboru Jičín nachází 149 policistů, což je o 30 policistů méně, než byl plánovaný stav. Tato situace bohužel není výjimečná. Při sledování dat od roku 2021 do února 2024 je zřejmé, že počty nově přijatých policistů a civilních zaměstnanců na územním odboru jsou rovny počtům policistů a zaměstnanců, kteří územní odbor opustili či změnili své působiště. Z výše uvedeného vyplývá, že se dlouhodobě nedaří nové policisty získat a panuje na tomto územním odboru již několik let podstav a s tím spojené problémy s řádným výkonem služby.

Autor práce se domnívá, že je třeba se zaměřit na již sloužící a zkušené policisty v produktivním věku v přímém výkonu služby, jež jsou nejčastěji vystaveni nebezpečí a každodenní komunikaci s lidmi, čímž tvoří dobrou tvář policie.

Seznam použité literatury

Monografie:

ŠTEINBACH, Miroslav. *30 let Policie České republiky*. Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-80-7251-527-1.

HABICH, Lukáš a Martin KLOUBEK. *Činnost policejních služeb: stav k 1.6.2019*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-481-6.

Úplné znění zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky: Úplné znění zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich ; Úplné znění zákona č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích. Vydání: třinácté. Praha: Armex Publishing, 2018. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-57-1.

DALECKÝ, Jan. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-303-1.

MACEK, Pavel a David ZÁMEK. *Policie a hromadná narušení veřejného pořádku*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2007. ISBN 978-80-7251-264-5.

Interní dokumenty:

ZÁVAZNÝ POKYN policejního prezidenta č.180/2012, o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. Policie ČR. 2012.

Elektronické zdroje:

HZSČR. *Co je to IZS?* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-je-to-izs.aspx>

Policie České republiky. *Národní tísňové číslo 158* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/narodni-tisnove-cislo-158.aspx>

Policejní prezidium České republiky. *Policejní prezidium České republiky* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>

Útvary s celostátní působností. *Útvary s celostátní působností* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvary-s-celostatni-pusobnosti.aspx>

REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. *REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách* [online]. 2008 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx>

Činnost služby pořádkové policie za rok 2023. *Činnost služby pořádkové policie za rok 2023* [online]. 2024 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cinnost-sluzby-poradkove-policie-za-rok-2023.aspx>

Metoda, metodika, metodologie. [online] 2024 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.natur.cuni.cz/geografie/geoinformatikakartografie/studium/bakalarske-studium/pravidla-pro-bakalarske-prace/metoda-metodika-metodolige>.

Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje. *Policie České republiky – KŘP Královéhradeckého kraje* [online]. 2009 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-clanky-sluzba-kriminalni-policie-a-vysetrovani.aspx>

ARMED. *Pepřový sprej Tornado, Policie, ESP* [online]. 2024 [cit. 2024-02-10]. Dostupné z: <https://www.armed.cz/obranny-peprovy-sprej-esp-tornado-police/>

Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. *Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál* [online]. 2023 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/odbor-pro-zbrane-a-bezpecnostni-material.aspx>

Community Policing. COMMUNITY POLICING [online]. 2023 [cit. 2024-03-03]. [online] Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/community-policing.aspx>.

Obrázek 1 Znárodnující schéma Policie ČR. [online] Dostupné z: https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx	10
Obrázek 2 Znaky policejního prezidia a krajských ředitelství policie. VOKUŠ, Jiří. Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit.....	14
Obrázek 3 Schéma organizace a řízení Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Dostupné z https://www.policie.cz/soubor/nove-org-schema.aspx	16
Obrázek 4 Členění KŘP k datu 31.12.2008 REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. [online] Dostupné z: https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx	23
Obrázek 5 Členění KŘP k datu 1. ledna 2012 REFORMA POLICIE ČR služba v nových podmínkách. [online] Dostupné z: https://www.policie.cz/soubor/reforma-policie-cr-pdf.aspx	24
Obrázek 6 Pořádková jednotka ÚO Jičín – zdroj: vlastní.....	39
Obrázek 7 Zařazení zaměstnanců – zdroj: vlastní zpracování	51
Obrázek 8 Délka služebního či pracovního poměru – zdroj: vlastní zpracování	52
Obrázek 9 Vnímání rozdělení KŘP – zdroj: vlastní zpracování	53
Obrázek 10 Vnímání kolegiálních vztahů na Územním odboru – zdroj: vlastní zpracování	54
Obrázek 11 Spolupráce mezi útvary Územního odboru – zdroj: vlastní zpracování	55
Obrázek 12 Negativa Územního odboru – zdroj: vlastní zpracování	56
Obrázek 13 Reakce vedení na požadavky – zdroj: vlastní zpracování	57
Obrázek 14 Motivace zůstání ve služebním poměru – zdroj: vlastní zpracování	58